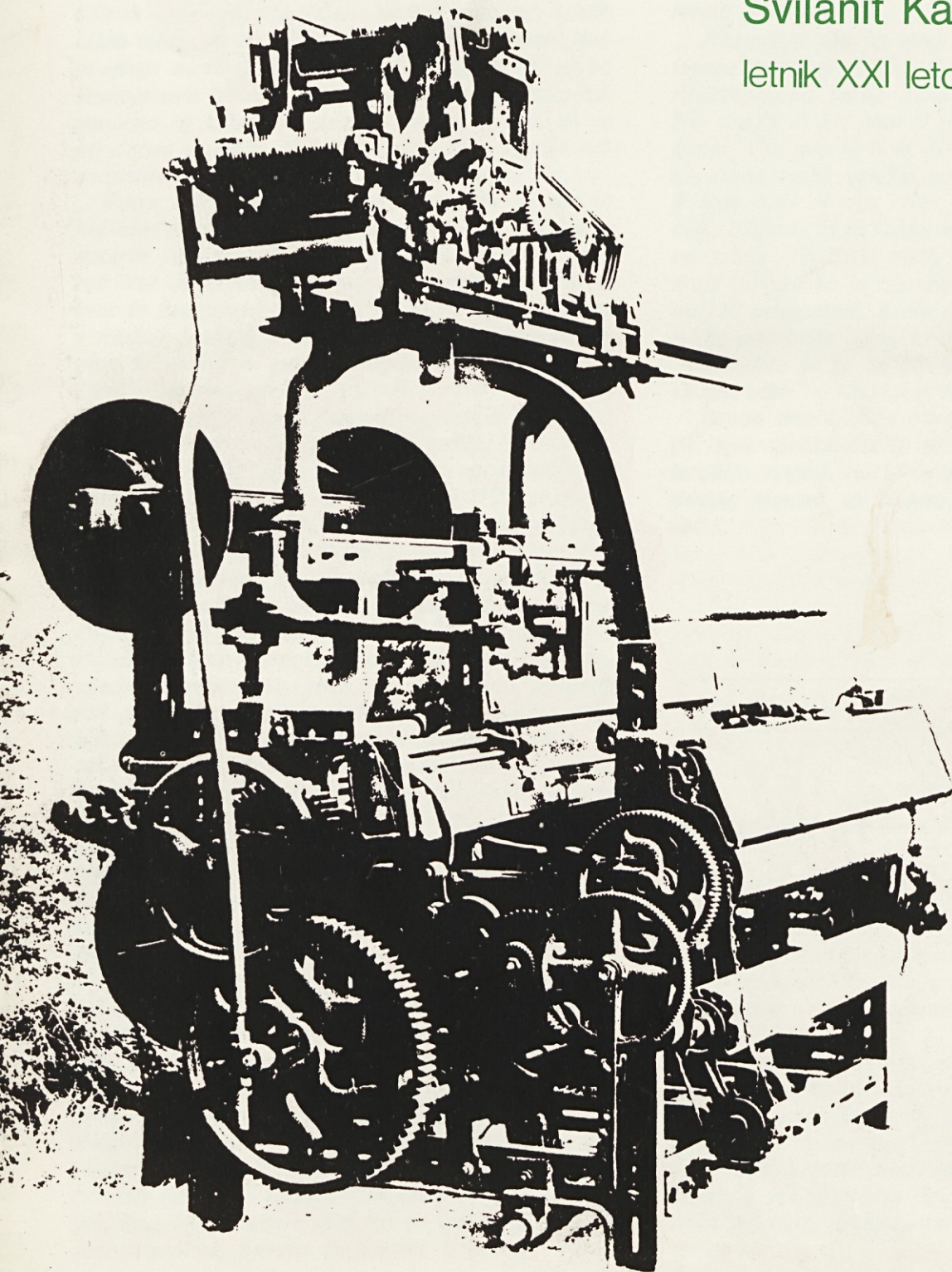

KAMNIŠKI TEKSTILEC

glasilo delovne
organizacije
Svilanit Kamnik

letnik XXI leto 1983, št. **1-2**

Mamici za dan žena

Z bratcem bova ti kupila,
mamica, veš kaj:
avto, da nas boš vozila
v vrtec in nazaj.

Ker razumeva: težko je,
mamica, za té —
nesti cicibanov dvoje
pa še polne cekarje.

Toda ni avtomobila
za dva jurja, veš,
in odslej bova hodila
zate, mami — peš.

Petrin

8. marec

Ko se zbudi, jo obide prijeten občutek. Danes je vendar 8. marec, dan kot vsi dnevi, pa vendar drugačen. Kolegi v službi ji bodo čestitali k prazniku, mož ji bo prinesel šopek krhkih tulipanov, otroka vsak svoj nageljček. Vesela je ob teh mislih kljub temu, da ve, da jo čaka še naporen dan. Najmlajšega mora pospremiti v vrtec, najstarejši pa bo kasneje sam odšel v šolo. V službi pa jo čaka odgovorno in zahtevno delo in prepričana je, da ga bo dobro opravila. Saj ji današnji dan daje še več zaupanja in samozavesti.

Petra razmišlja: kaj pa je pravzaprav ta dan in kaj nam pomeni? Spomni se preteklosti in žene, o katerih je brala. O prvih socialistkah, ki so pred več kot sedemdesetimi leti izbojevale ta dan, takrat še zasmehovane in odrinjene od vseh dogajanj v družbi. Volilna pravica žene in njena enakopravnost še vedno ni povsod izbojevana, saj žene na črnem kontinentu in še marsikje nimajo osnovnih pravic. Pa tudi tam se nekaj naprednih žena, kot glas vpijočega, dviga iz množice zatiranih, zato bo tudi prihodnost prav gotovo njim prinesla lepše čase. Ve, da je pri nas drugače; v NOB je sodelovalo več kot 100.000 žena, v bojnih vrstah jih je padlo več kot 25.000 in da so si po vojni vse tiste preživele, utirale pot k večji enakopravnosti in enakemu položaju ženske v družbi in izven nje. Besede Tita na prvi državni konferenci Antifašistične fronte žensk decembra 1942 v Bosanskem Petrovcu so med in po vojni odsevale kot plamen: „Jugoslovanske ženske, ki so v tem boju s samopremagovanjem toliko žrtvovale, ki tako uporno stoje v prvih vrstah narodnoosvobodilnega boja, imajo pravico, da tukaj, danes enkrat za vselej utrdijo eno dejstvo: da mora ta boj roditi sadove tudi za ženske narodov Jugoslavije, da nikdar več nihče ne bo mogel iztrgati teh krvnih sadov iz njihovih rok! Za tem bo stala naša narodnoosvobodilna vojska in vse ženske, ki so v prvih vrstah velikega boja.“

O teh pogumnih ženskah, ki so bojevale boj za večjo enakopravnost in odpravljanje zastarele miselnosti, je veliko brala; pripovedovala ji je tudi mati — skojevka, kajti Petra je bila rojena po vojni. Prav ona se bo z drugimi ženami in delavkami še naprej borila za večjo vlogo žene v družbi, večje aktivno delovanje na samoupravnem in družbenopolitičnem področju. Skupaj z drugimi bo kot delegatka v en glas na skupščinskih in drugih organih povedala, kaj bo še treba narediti za razbremenitev ženske in matere v vrtcih, šolah,

organizacijah združenega dela in v krajevni skupnosti.

Veliko je še možnosti za ureditev boljšega vključevanja delavke, matere in žene v neposrednem domačem okolju: v razbremenitvi pri domačih opravilih in delitvi dela znotraj družine. S skupnimi napor in razumevanjem doma se lahko najde možnost za samoupravno delovanje, z delitvijo dela tudi na otroke, pa bo kot mati zavestno vplivala, da bodo njeni otroci spremenili spone starih, zakoreninjenih nazorov, meščanske vzgoje in tradicionalnih pojmovanj o ženskih in moških opravilih. Kot ženska se zaveda, da bo še kdaj „požrla“ grenko slino, ker je ŽENSKA, vendar ji bo to vlilo še več poguma v boju za spreminjanje navad in miselnosti.

Razmišlja tudi o vlogi matere in žene: koliko lepega je dano tistim, ki jim je dana vloga materinstva; kako težko žena čaka majceno bitje, ki živi v njej in ko napoči njun trenutek prvega srečanja. Vse telo jo boli, čuti se otopelo; morda leži na mokri rjuhi, vendar ne ve za to. Ni urejena, pa ji tega tudi ni mar. Ker je zaradi majhnega, rdečega bitjeca, ki se stiska k njej, ta hip najsrečnejša na svetu. To bitje raste, se spreminja in osamosvaja in tudi to je materam dano kot uteha v trenutkih neuspehov. Kako rada bi, da bi te trenutke lahko poklonila vsem, ki si to žele!

Pri delu jo je ta hip zmotila sodelavka, da bi skupaj odšli na kratko proslavo.

Gleda smehljajoče obraze sodelavcev. Zaželi si, da lepe, spodbudne in ta hip iskrene besede, ko ji izročijo nagelj, ne bi veljale samo ob današnjem dnevu, temveč, da bi bilo teh dnevov v letu veliko več...

Jožica JEGLIČ

Sindikata — uspešno in delovno

Krepko smo že zakoračili v leto 1983. Zdaj je pravi trenutek, da ocenimo delo in uspehe, težave, s katerimi smo se v osnovni organizaciji sindikata srečevali v letu 1982.

„Zaključni obračun“ delovanja smo ocenili na letnem sestanku OOZS v mesecu februarju. Poskušali smo realno potegniti črto in ugotoviti naše napake, slabosti pa tudi uspeh dela naših osnovnih organizacij. Hoteli smo ugotoviti, kako so se vključevale v vsa področja delovanja, ki so značilna za našo delovno organizacijo in tudi širšo družbeno skupnost.

Priznati je treba, da je delovanje sindikata v sedanjem trenutku težke gospodarske situacije zelo zahtevno. Zavedajoč se posledic padanja življenjskega standarda delavcev, naraščanja nezaposlenosti in pomanjkanja osnovnih življenjskih artiklov, poskušamo in se trudimo biti budni na vseh področjih delovanja. V zadnjem času vplivajo na še težjo delovno klimo spremembe življenjskih navad, predvsem pa je osrednji problem sprememba delovnega časa. Spremljajo ga še nekateri drugi ukrepi, ki dan za dnem vznemirjajo našega delovnega človeka.

In zdaj h konkretnemu delu v letu 1982.

Na letnem sestanku

Skozi vse leto smo pozorno spremljali rezultate gospodarjenja, plane izvoza ter stabilizacijske ukrepe, ki smo jih na sredini leta dodatno sprejeli, zavedajoč se, da je od dobrega dela, izkoristka delovnega časa ter dobrega poslovanja odvisen tudi naš osebni standard.

Naloge, ki smo si jih v osnovni organizaciji zadali z letnim planom, smo uspešno opravili. Pozornost smo posvečali tudi produktivnosti dela, inovacijski dejavnosti, požarni varnosti v DO. Veliko pozornost smo posvetili v letu 1982 volitvam v samoupravne organe, SIS, ZZD in druge. Osrednja pozornost pa je veljala pripravam na 10. Kongres ZSS in 9. Kongres ZSJ.

Na področju športa in kulture smo v delovni organizaciji naredili korak naprej. Ugotovili smo, da je aktivnost in množičnost v športu zelo narastla, kar je omembe vredno, saj vemo, da šport in rekreacija sproščata in pomirjata vsakega delavca, kar je v sedanjem času zelo potrebno. Tudi obisk kulturnih prireditev je bil zadovoljiv in istočasno ugotavljamo, da so nam najbolj pri srcu glazbene prireditve.

Za uspešno delo na področju športa in kulture gre največ zaslug predvsem našima referentoma, ki sta dokazali, da je na teh področjih možno pridobiti sodelavce k sodelovanju.

V minulem letu smo organizirali tudi sindikalni izlet na prelepo Koroško, Dedek Mraz je obdoroval vse malčke naših delavcev, nekaterim social-

no šibkim delavcem pa smo dodelili materialno pomoč.

Poskušali smo se vključiti tudi v sindikalne prodaje in tako nudili zaposlenim možnost ugodnega nakupa.

Na letnem članskem sestanku pa smo si zadali tudi nove naloge in obveznosti, ki jih bo treba v letu 1983 tudi dosledno izvajati. Naloge nikakor niso majhne, vendar z resnim in odgovornim delom, pravilnim odnosom, predvsem pa s primerno zavestjo nam bo to zagotovo uspelo uresničiti. Zavedamo se odgovornosti do sodelavcev, ki so nam zaupali, da zagovarjamo njihove interese in da se v večji meri in s polno odgovornostjo vključujemo v reševanje situacije, v kateri se nahajamo.

Bogo WIEGELE

Pametni stroj v naši tovarni

Minilo je dobro desetletje, odkar je Svilanit začel z obdelavo podatkov na računalniku, z obdelavo, za katero bi danes težko presodili, ali je bila to moda ali nujnost. Upajoči pogledi so bili uprti v vidne dele takrat novega računalnika z nazivom Philips in kot so strokovnjaki vedeli povedati za njihovo kapaciteto 16.000 baitov ali 16 Kb. Pričakovanja so nato doživljala tudi vidno obliko, ko so bili prvi osebni dohodki obračunani na računalniku in smo delavci dobili plačo v računalniško izpisanih kuvertah, delavkam pri obračunu osebnih dohodkov pa je bilo s takšno obdelavo prihranjeno nekaj mučnega preračunavanja in seštevanja osebnih dohodkov. Seveda so se pojavljali tudi problemi, ko je „računalnik“ zahteval v roku oddane podatke, ko so se ugotovljale napake v izračunu in je bilo težko razumeti, da je računalnik opravil številne zmnožke in seštevke brez napake in da je večini napak bil kriv človek. In že takrat je ta čudni stroj imel čudne zahteve, v prostoru je morala biti vgrajena klimatska naprava, pa tudi tla smo morali kasneje pokriti s toplim podom.

Toda podatkov žejni stroj se ob osebnih dohodkih ni ustavil, imel je željo požirati in mleti številke, sortirati črke. Strokovni team se je odločil, da bo računalnik delal za področje prodaje, vodil stanje zaloga, pisal fakture, vodil saldakonte kupcev. Dobavnice so tako iz prodaje spremenile smer in romale druga za drugo v naš računski center, pojavljali so se izpiski, računi, gore papirja. Mnogi v procesu poslovanja so hoteli biti na spisku uporabnikov raznih podatkov iz računskega

centra, včasih je bil kar predolg čas do ure, določene za dostavo poročil o prometu prejšnjega dne. Uporabljati to „čudo tehnike“ in imeti v zameno za to na razpolago podatke iz računalnika, vsa zadeva ni bila kar tako.

Minilo je prvo navdušenje, spojile so se želje in potrebe, reševanje problemov in odpravljanje napak je zahtevalo delo, tako delavcev v računskem centru, kakor tudi ostalih strokovnjakov. Kopico podatkov in papirja je bilo potrebno preverjati, odpravljati napake, ki jih je povzročil človek in stroj. Pametni stroj ni znal ločiti zrno od plevla, bil je zahteven in terjal je vestnega sodelavca—človeka.

Tekel je čas, množile so se gore podatkov in računalnikova zmogljivost je postala premajhna. Ne zaradi njegove lastne hitrosti pri obdelavi podatkov, prepočasen je postal zaradi človeka in vnosa podatkov z magnetno kartico. Našli smo proste kapacitete drugje in osebni dohodki so se selili na računalnik v UTOK na Bakovnik. Želja za več in boljše je v začetku leta 1981 rodila tudi zjemanje in vodenje zalog repromaterialov na UNIVAC računalniku, ki je med tem časom postal last KIK-a.

Zbiranje podatkov v tovarni, luknjanje kartic in obdelava izven tovarne, čakanje na vrstni red obdelav in proste ure, so rodile razmišljanja o novem, sodobnejšem računalniku, ki bi zadostil našim potrebam za nekaj let.

Pojavila so se vprašanja, zakaj denar za nov računalnik, ko imamo že s tem težave in delo, zakaj povečevanje števila ljudi v računskem centru, ko pravimo, da je stroj hitrejši od človeka. Nanizana dejstva, razlogi in odločitve so pripeljali do zadnjega „da“ za nov računalnik in za kadrovske okrepitve računskega centra. V lanskem letu so te želje v glavnem postale resničnost o dosedaj že prehojeni poti in s pogledom usmerjenim v jutrišnji dan, je tekel pogovor z vodjo računskega centra Dušanom Križancem, organizatorjem Marinko Pinterič in sistemskim programerjem Iztkom Bogatajem.

Marinka Pinterič je v naši DO in v računskem centru zaposlena od leta 1977 in je z razvojem Sivilanitovega računalništva prehodila lep kos poti. Beseda je tekla o tem, kako gleda na prehojeno pot!

Sivilanit se je v razvoj in računalniško obdelavo podatkov vključeval postopoma, korak za korakom. Začetek dela, učenja in obdelav je bil na danes že starem in odpisanem, nenehnega popravila potrebnem računalniku. Razvoj terja svoje, pa naj gre za vsebino obdelav ali tehnične možnosti računalnika in na tem področju se je razvoj širil hitreje kot kje drugje oz. na drugih področjih. V 3. do 4. letih so narasle potrebe in možnosti in potrebno je bilo storiti korak naprej, v obdelavah in na računalnikih. Prednost računalniške obdelave podatkov je v hitrosti informacij, ki so v poslovnem svetu bistvenega pomena za sprejemanje poslovnih odločitev. Razpolagati z ustrežno informacijo ob pra-

vem času pomeni velikokrat več kot ure ali dnevi trdega dela.

Pot iz majhnega na večje je koristna, problem ni v možnosti obdelave temveč v prilagajanju organizacije in človeka. Do rezultata, ki je končno viden na papirju, so potrebne ure trdega strokovnega dela.

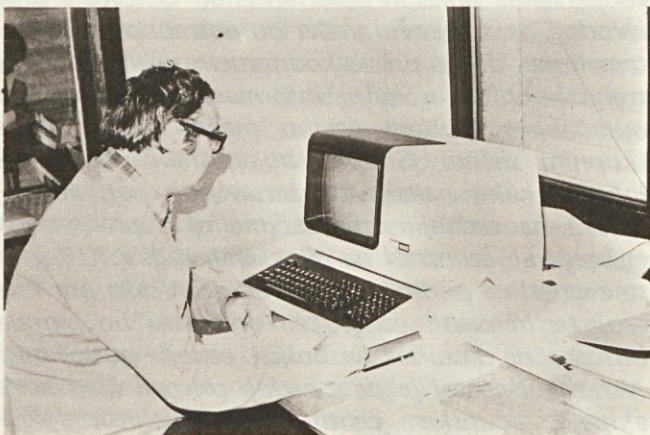
V spominu mi ostaja prvi obračun osebnih dohodkov na UNIVAC računalniku, ki je bil opravljen na računalniku v Polzeli. Celotna ekipa, ki jo je premogel tedanji računski center za ta računalnik, z vodjo gosp. fin. službe tov. Drobničeveo je dva dni in dve noči vztrajal v Polzeli, dokler niso bile odpravljene vse pomanjkljivosti izračuna osebnih dohodkov in je končno obračun dobil uporabno obliko.

Izdelan program ni nekaj dokončnega, v računalništvu ni nobena obdelava tako dobra, da ne bi mogla biti boljša, potreba narekuje dopolnitve in spremembe programov, končne možnosti obdelav pa so velikokrat omejene z začetkom obdelav in z jemanjem podatkov.

Težko je verjeti, da je pogodba za dobavo novega računalnika, podpisana junija 1980 z rokom dobave december 1980, bila realizirana v oktobru 1982. leta. Čas je tekel, storjenega bi lahko bilo več, razvoj pa je v tem času delal tudi za nas in naš novi računalnik Delta 340/40 ima vgrajeno tehniko, ki jo pred dvema leti še ni bilo. Sedaj imamo možnosti in pogoje, da naredimo na področju računalniške obdelave korak naprej. S pritiskom na tipko računalnika se delo končuje, strokovno delo v računskem centru, poslovanju in organizaciji mora biti izvršeno pred tem. Upam, da bomo s skupnim delom nove ekipe dosegli postavljene cilje. Na našem področju je to možno le z razumevanjem in skupnim — kolektivnim delom.

Tov. Dušan Križanc je prišel v našo delovno organizacijo na osnovi razpisa s 1. novembrom 1982. leta. Vožnja iz Radomelj v Kolinsko v Ljubljano je ob težavah z gorivom postala odveč, prijavil se je na razpis in bil sprejet.

O Sivilanitu sem vedel malo, pri razgovorih po prijavi na razpis sem se seznanil s problemom čakanja na nov računalnik, s predvideno organizacijo

„Pogovor“ preko terminala

in z načrtovanim razvojem računskega centra. Do mojega prihoda v Svilanit so se stvari le premaknile in računalnik je prispel, vendar še do danes ni popoln. Od treh naročenih terminalov je prispel eden, enega smo si sposodili od Predilnice Škofja Loka. Žal tudi zato delo ne teče v celoti tako, kot bi moralo.

Z novim računalnikom Delta so le dane osnove za sodobno računalniško obdelavo. Philips je sedaj že tako dotrajan, da je obdelavo potrebno prenesti čim prej na novi računalnik, sicer bomo lepega dne ostali brez obdelave, to pa pomeni tudi brez faktur, denarja... Več kot 10 let dela je za računalniško tehniko več kot preveč.

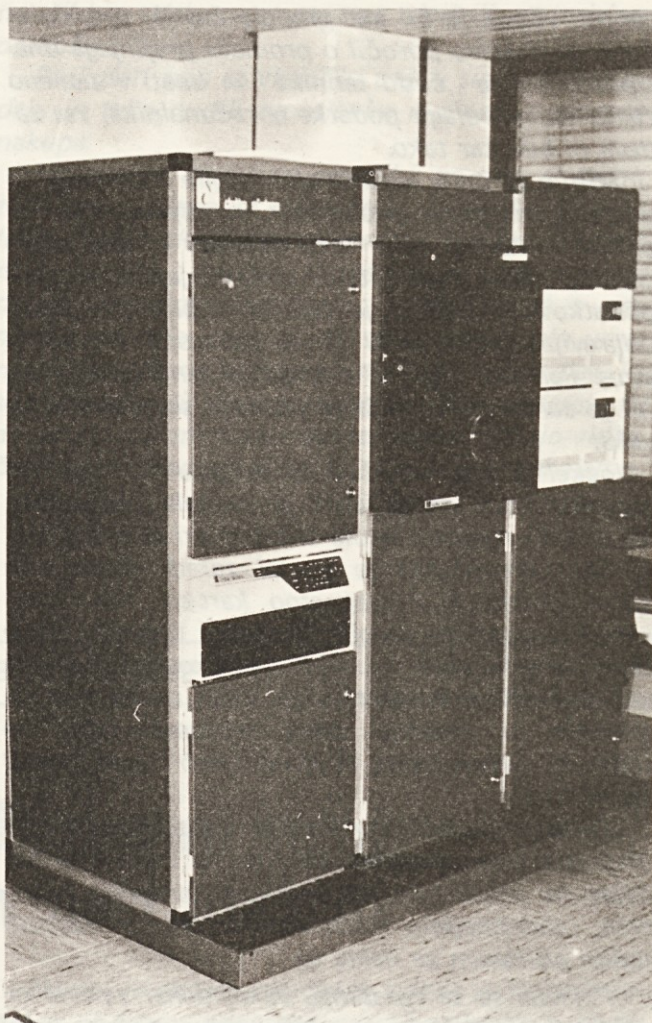
Glede na nujnost prenosa obdelav se je delno tudi spremenil prvotni koncept in z junijem tega leta računamo, da bo Philips lahko šel za rezervne dele.

Prenos obdelave pa ni možno izvršiti tako, kot bi drugo stran obračuna ali dopisa napisal na pisalnem stroju na sosednji mizi. Vsak računalnik, vsak sistem ima svoje zahteve in značilnosti, potrebno je poznati programske jezike, ki omogočajo sporazumevanje z računalnikom. Vsega tega pa se ne da doseči čez noč, potrebno je znanje, izkušnje in delo. O računalništvu in računalnikih se pri nas ve malo in zato so tudi rezultati slabši. Naše delo v računskem centru bi se moralo začeti z zahtevo po obdelavi, strokovnjaki iz računskega centra in proizvodnje ali drugega področja poslovanja bi morali opredeliti problem, izdelati analizo stanja, predvideti ureditev organizacije in poslovanja, uvažanje reda.

O projektu obdelave se mora določiti vhode in izhode podatkov, določiti tabele izpisov in pogostost informacij. Vse to je osnova za izdelavo programa, ki mu nato sledi testiranje, poizkusna obdelava, redna obdelava in nenehno vzdrževanje in dopolnjevanje.

Žal ta pot v resnici ni prisotna, od nekje se pojavi želja po računalniku in obdelavi in računski center se pojavi kot vsiljevalec potreb po obdelavah. Zaradi takšne poti je potreben daljši čas in v zavesti ljudi nastaja občutek, da delo opravljajo za računski center. Računalnik je stroj, ki bi z delavci v računskem centru in procesu poslovanja, omogočal obdelavo podatkov za potrebe poslovanja, servis služb in delovnih enot. Delavce v proizvodnji ter strokovni kader bo potrebno vzgajati v tem duhu, da bo pri vsakodnevnem delu čutili potrebo po hitri in točni informaciji za delo in za odločanje, rezultate pa bo možno doseči le s skupnim delom. Skupna bo potrebna tudi odločitev, kako nadaljevati zastavljeno pot, ali obdelavo na sedanjih treh računalnikih prenesti na lastnega ali še ostati na obdelavah tudi v KIK-u in se zagristi na področje proizvodnje. Vsaka pot ima svoj za in proti, osnova za odločitev bo morala biti skupna, rezultat pa boljše, cenejše poslovanje.

Iztok Bogataj je sicer zadnji prispeli član nove ekipe v računskem centru, toda Svilanitov dolgoletni znanec. Računalniško ledino je oral na

Delta 340/40 – pametni stroj

Univac-u v Utoku, kasneje pa z našim centrom sodeloval pri pripravi programov za prenos fakturiranja in saldakontov na Delto. Tako se počuti že v začetku dela v našem centru kot „stari maček“. Ko Dušan in Marinka pleteta niti povezav, organizacije in obdelav od proizvodnje in služb do računskega centra in računalnika, postaja Iztok duša teh prepletenih in zamotanih niti. Beseda o računalniku mu teče in le po začudenem obrazu zaznava, da mnogim žal vse ni tako poznano kot njemu.

„Računalniški razvoj gre hitro in nenehno naprej. Vsak računalnik in sistem ima svoje značilnosti, prednosti in slabosti. Računalniki Delta s terminalsko povezavo odpravljajo gore papirja in nudijo direkten dostop do informacij uporabniku. Zaradi takšnega pristopa pa rabi tudi večji spomin in kapacitete 64 kb Univac ni možno direktno primerjati z 256 kb naše Delte. Predvidenim trem terminalom bo potrebno še nekaj dodatnih za uporabnike v posameznih službah in enotah, spomin računalnika bo potrebno glede na večanje obdelav čez čas podvojiti. Ta podvojitev kapacitete spomina pa bo omogočala več kot podvojitev možnosti obdelav. Povezanost tehnike (Hardware) in vsebine (software) je v tem sistemu dobra in nujna, da vse teče brez zastojev in težav.“

Banka podatkov na disku ne nastene čez noč, samo majhna okvara in nepazljivost lahko povzroči uničenje vseh podatkov. Zato moramo imeti sistem obdelave organiziran tako, da se podatki ne uničijo oz. izgubijo. Takšno delo pa zahteva dobro poznavanje možnosti sistema in njegovo racionalno uporabo.

Računalniška obdelava mora imeti pozitivne rezultate, saj danes številne podatke prepisujemo in prenašamo tudi po nekajkrat. S terminalsko obdelavo in racionalno organizacijo se dogodek za beleži samo enkrat in to tam, kjer je nastal, uporabljajo pa ga vsi, ki jim je potreben.

Stvari izgledajo težke in komplicirane, toda delo s terminalom je enostavno in se ga da hitro naučiti, sistem obdelave pa zahteva več znanja in učenja.

Še teče beseda o seminarjih za posamezne vrste računalniških profilov, možnostih razvoja, dograjevanja in uporabe. Utripajoči znak na terminalu opozarja na mesto za vnos podatka, željena informacija se v trenutku pojavi na ekranu, za vse uporabnike naenkrat, točna in resnična. S pritiskom na gumb se obračajo diski na računalniku in čitajo znake z nedojemljivo hitrostjo. Spisek terjatev s Philipsa je bilo delo osmih ur, Delta bo to zmogla v desetih minutah. Tiskalnik s hrupom vtiskuje vrstico za vrstico, list za listom se kopiči za njegovim hrbtom. Človekov pogled ne more slediti kopici podatkov o tem, kakšno je bilo stanje zalog, dolžnikov itd. pred nekaj trenutki, do takrat ko je bila posredovana zadnja informacija. Ta, zadnja informacija pa lahko pomeni tisto novo odločitev, ki nam bo prinesla boljši jutri. Do sedaj smo na podatke čakali, da so bili obdelani in dani v uporabo, novi računalnik bo z obdelavo omogočil, da bomo podatke uporabljali takrat, ko bodo nastali in ko jih bomo rabili.

Vendar ta sprememba v našem delu ne bo nastala sama od sebe, potrebno bo delo naših sodelavcev v računskem centru in naše sodelovanje.

Adi KUŽNIK

Na službeni poti

NAŠI IZDELKI ODLIČNI, A DRAGI

Januarski sejem Heimtextil v Frankfurtu smo, kot vsako leto obiskali zgolj zato, da bi občutili komercialni utrip te izredno pomembne prireditve, kjer se srečajo domala vsi pomembni svetovni proizvajalci in kupci tekstilne opreme za dom.

Naši kupci, ki jih najdemo tako med proizvajalci kot trgovci, so imeli z nami vrsto sestankov, na katerih smo se dogovorili na kakšen način in s kakšnim blagom bomo nadaljevali naše poslovne stike. Barvni in oblikovni trend sejma pomeni namreč neke vrste diktat, ki se mu moramo vsi podrežati. Tudi ponudba in povpraševanje na sejmu sta tisti barometer, ki pogojuje obnašanje kupcev in prodajalcev.

Preden preidemo na opisovanje stikov s posameznimi kupci, lahko podam splošno oceno naše aktivnosti, ki bi se v kratkem glasila takole: prodaja brisač je potekala izjemno uspešno, zlasti jacquardskega valka. Kopalni plašči pa postajajo resnično problematičen artikel, saj je povpraševanje izdatno upadlo, ponudba od vsepovsod pa je še vedno velika, kar seveda prav grozljivo vpliva na cene.

Najpomembnejši sestanek smo imeli s predstavniki angleške firme Decotex iz Manchester. Ta sestanek je trajal praktično kar nekaj dni.

Podpisali smo okvirno pogodbo za izvoz v drugem polletju 1983. Tako smo dodatno prodali skoraj 123 ton brisač v vrednosti približno 526.000 LSTG (ca 2.000.000.— DM). Skupaj z angleško oblikovalko gospo Wendy Constance smo okvirno sestavili več programov, v glavnem iz naših vzorcev, ki bodo v proizvodnji za tega pomembnega kupca v drugem polletju 1983.

Skupaj z našim agentom v ZRN, firmo A. Schleicher K.G. iz Leverkusna smo imeli nekaj sestankov z našimi kupci: firmo Borghorster Frottier Weberei iz Steinfurta, s katero smo okvirno zaključili posel v vrednosti ca 1.000.000.— DM.

S firmo GZK iz Kamna smo se pogovarjali o poslu vrednem ca 200.000.— DM

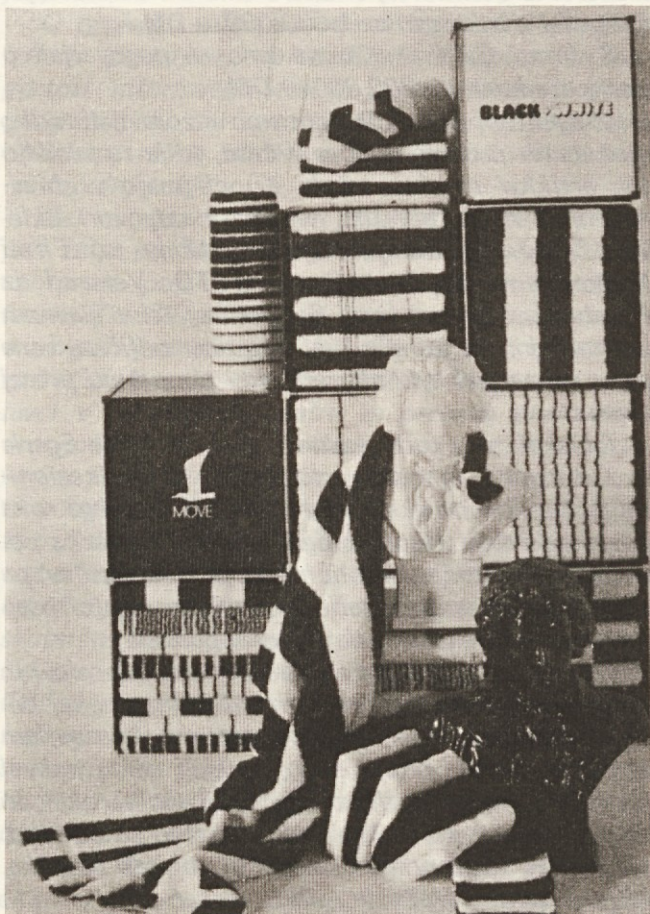
Z agentom Schleicherjem smo razpravljali tudi o možnostih prodaje plaščev v času, ki je za prodajo teh artiklov izredno težak. Kupci imajo v obravnavi več naših ponudb, vendar z odgovori oklevajo. Možnosti za prodajo se kažejo pri Firmi Neckermann iz Frankfurta, OTTO Versand iz Hamburga, ter pri firmi Schöpflin. Vsi v glavnem ugotavljajo, da je naša kvaliteta sicer odlična, cene pa v primerjavi s konkurenčnimi ponudniki precej visoke.

Obiskali smo tudi razstveni prostor firme Egeria iz Tübingena, kjer smo razpravljali o konfekcioniranju ženskih oblek za plažo. Zaradi kratkega roka posla na žalost nismo mogli sprejeti. V zvezi s povečanjem naročene količine kopalnih plaščev pa so bili predstavniki Egerie mnenja, da rezultati sejma le niso bili takšni, da bi to dopuščali.

Na sejmu smo srečali še celo vrsto poslovnih prijateljev iz vse Evrope. Izmenjali smo nekaj besed, se dogovorili za nekatere sestanke v kasnejšem obdobju, skupaj popili kavo, sprejeli nekaj pohval na račun kvalitete ali točnosti dobavnih rokov in se prijateljsko poslovili. Tudi taki stiki so koristni, pa čeprav ne moremo kar takoj zapisati številke, ki jo je takšno srečanje rodilo.

Sledimo modi

Kakor vsako leto, so tudi letos v Frankfurtu razstavljalci — proizvajalci, ki jih je bilo preko 1200 iz 38 držav, razstavljali tekstil za dom od zavese, preprog, talnih oblog, posteljnine, lažjega dekorativnega blaga do frotirja. Frotir za vse namembnosti je bil razstavljen v treh velikih halah. Vse bolj prevladuje Valk frotir. Včasih bi skoraj lahko pomislili, da je klasika čisto izginila. Vsak proizvajalec skuša prikazati novosti, svoje najboljše izdelke na tako na področju plaščev kot tudi brisač, ubrane v modnih niansah. Lep razstavni prostor že sam pritegne kupca. Pridobiti kupce za svoje blago pa je vedno glavni namen vseh razstavljalcev. Ponudba in konkurenca sta veliki. Vse bolj sledi modnim trendom tudi industrija, ki izdeluje tekstil za dom. Opazimo, da so vodilni proizvajalci svoje intenzivne barve umaknili in dali prednost svežim pastelom. Prevladujejo barve bonbonov, veliko je roza in mimozno rumene, sveže zelene, svetlo modre in srebrno sive, ki se lepo ujema s svetlo jagodno. Precej vidno mesto imajo akvarel barve,

Črno in belo

Glasovali smo

Zadovoljstvo . . .

kot so rumena, violet, tirkiz in roza na beli podlagi. To so tudi barve vodilne kolekcije FLOREKSA, ki jih kombinira v tankih črtah, karu, enobarvnem Valku, z dovobarvno čolnično menjavo v borduri. Kot posebnost v barvnih kombinacijah je bil MOWEJEV program Valka v črno-beli kombinaciji. Svežino v kolekcije prinašajo tudi duble brisače v pastelih, ton v tonu ali pastel z belo z dekorativnimi bordurami. Vse te novosti so nekoliko potisnile v ozadje klasičen enobarvni Valk.

V desenh vodi geometrija. Vzroci so črtasti, v karo izpeljankah, grafični, kombinirani s cvetličnimi motivi. Veliko je melanž efektov, imitacije marmorja, tudi črte so v krepkih, gladke ali prekinitvene. V klasiki so še vedno posamezni cvetovi in šopki, natančno spatronirani, v raznih tehnikah s krepki.

Tiska je manj kot pretekla leta, a še vedno ga ima VOSEN v sauna brisačah, plažnih in v posteljnem perilu.

Vezenje zavzema še vedno precej vidno mesto. Pojavlja se v bordurah, v kombinacijah s črtami, v športnih serijah, v sauna garniturah (brisače in plašč)

Vezenje v klasiki ne dovoljuje večjih kontrastov in je vezeno ton v tonu. Nasprotje pa je vezenje v športnih serijah, ki je v močno kontrastnih barvah, rdeče, modro, belo. Veliko vezenja ima Egerija, ki je svojo vezeno kolekcijo frotirja dopolnila z raznimi aplikacijami.

V plažnih brisačah je veliko svežine. Prevladujejo nautični motivi, motivi raznih športnih panog, v kombinaciji s črtami.

Tako smo tudi z letošnjim sejmom dobili prikaz in primerjavo, kaj je moderno v svetu, koliko smo že in koliko lahko še naredimo. Ugotovimo lahko, da sledimo modnim trendom, da naši izdelki prav nič ne zaostajajo za tistimi mnogih renomiranih proizvajalcev.

Koliko jih še ni volilo

Štetje glasov

Od štirih do enih, od šestih do dveh, od sedmih do treh ...

V zadnjem obdobju pogosto izrečena beseda, predmet številnih pogovorov, razmišljanj, vzrokov za slabo voljo, upanje jutrišnjega dne; vsak človek vidi njen pomen v različnih odtenkih.

Njen pomen se začneja pri otroku, ko ga ta le posredno zazna, da ga je mati zapustila zaradi štiri ali osem ur trajajočega delavnika in je skrb za nje-ga prevzela druga oseba, in je v tem, zanj neznan-sko dolgem času, pogrešal materino toplino. Ko-liko težkih trenutkov sta preživela otrok in mati, ko so težke sanje prebudile otroka sredi noči in je zaman pričakoval nežno materino roko, da ga po-miri. Mati je noč za nočjo za statvijo, z mislijo na otroka vezala pretrgane niti in tkala brisače, tkala svoj in otrokov jutrišnji dan. Otrokov korak v šolo pomeni tudi korak v njegov „delovni čas“, ko „koraka časa“ ne more več ujeti z materinim in očetovim korakom, ko nato po končani šoli ko-raka svoj lastni delovni čas.

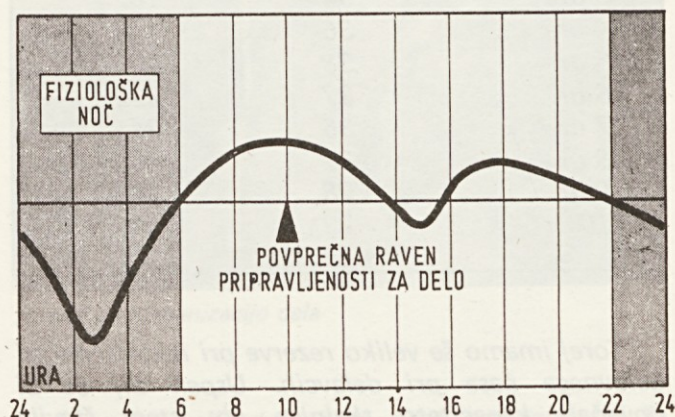
Dan za dnem, leto za letom, vse življenje. Spo-min v jeseni življenja zahaja nazaj, v korake, ki so bili storjeni, v korake, ki so bili zamujeni, v življe-nje, ki je v veliki meri bilo povezano tudi z de-lovnim časom.

Ta delovni čas nas spremlja že vrsto let, včasih smo se ga bolj ali manj zavedali, kar naenkrat pa je postal tema dneva, tema ugibanj, tema upa-nja...

Misel že mnogim hiti v razmišljanje, da smo v zadnjem času začeli lomiti železno navado „od šestih do dveh“, da je mnogo misli in besed bilo izrečenih in napisanih za in proti novemu delov-nemu času, da je želja po boljših rezultatih tu in tam rodila ravno obratne sadove, da je korak za-

konca, svojcev in prijateljev postal drugačen, da so problemi včerajšnjega dne postali zanemarljivo majhni in problemi spremembe delavnika neznan-sko veliki in nepremagljivi.

Okrogla miza o delavnem času ni nastala samo zaradi spremembe delovnega časa pri nekaterih enoizmenicah, vsekakor pa je bila povod za čas, v katerem se o tej problematiki pogovarjamo. Njen namen ni in ne more biti razmišljanje o tem, kako je prestavitev delavnika za enoizmenice ne-smiseln in kakšne probleme je vse povzročil, njen namen bi moral biti pogovor o izrabi delovnega časa kot celote, delovnega časa kot našega stal-nega spremljevalca.

Številne so dileme in težak je odgovor na mno-ga vprašanja, stare modrosti kot „rana ura, zlata ura“, delati do 8 ur dnevno, da naš delovni čas iz-koriščamo nekaj nad polovico. Filozofi sveta ne bi mogli odgovoriti na vprašanje ALI ŽIVIMO, DA BI DELALI, ALI DELAMO, DA BI ŽIVELI; vsak človek ima svojo filozofijo. Le narava je v tisoč-letjih razvoja dala pečat dela in ustvarjanja v času sončne svetlobe, noč pa je namenjena počitku. Tudi tu je sicer človek hotel biti močnejši, prilaga-gaja svoj življenjski utrip drugačnemu ritmu, ven-

dar le v večini primerov zato, da bi delal, ali da bi si nabiral novih moči z aktivnim oddihom ali psihično razbremenitvijo v zabavi. Ob vsem tem razmišljanju pa se kot rdeča nit vleče misel, da je le DELO smisel človekovega življenja, njegov stalni spremljevalec. Človekov razvoj je šel po poti skrajševanja delavnika in povečevanje rezultatov dela, dvigovanje produktivnosti smo zapisali tudi v naše plane, narediti več in živeti boljše, so naše želje. Kako nam to uspeva, s kakšnimi problemi se pri tem srečujemo, kaj bi še lahko naredili, kakšne so naše želje in možnosti, pa naj skuša odgovoriti ta naša okrogla miza.

VPRAŠANJE: Oddelek študij dela in časa se v naši delovni organizaciji ukvarja z vprašanji merjenja dela. Kakšni so podatki in ocene o izkoriščanju delovnega časa v naši delovni organizaciji in kje so največje rezerve za boljše izkoriščanje našega delavnika in večanja produktivnosti dela?

KRAPEŽ Boris: Kako je izkoriščen delovni čas pri delavcih v naši delovni organizaciji, nam kažejo naslednje ocene:

- delavci na normiranih delovnih nalogah delajo 80 do 90 % delovnega časa,
- režijski delavci so izkoriščeni 70 do 80 %

Koliko naredimo
(po Kogejju)

dolž. delavnika	enot dela	opravljenot enot dela
1 ura	20	20
2 uri	32	64
3 ure	34	102
4 ure	36	144
5 ur	38	190
6 ur	37	222
7 ur	35	245
8 ur	32	256
9 ur	28	252
10 ur	23	230

Torej imamo še veliko rezerve pri izkoriščenosti delovnega časa pri delavcih. Uspeli bi, če bi povečali kapaciteto tkalnice ob istem številu delavcev. Mislim, da je tu naša največja rezerva. Z drugačno organizacijo dela in postopkov bi bilo možno zmanjšati število delavcev, npr. z novim računalnikom itd. Če bi se proizvodnja povečala, bi bil tudi efekt našega režijskega delavca bistveno večji. Delovne naloge, ki jih imajo skupne službe pa morajo biti opravljene (kot npr. zaključni računi itd. ne glede na to, ali je zaposlenih 800 ali 1000 delavcev. Službe v delovni skupnosti so dobro zasedene in bi lahko opravljale svoje naloge tudi za večjo proizvodnjo. Nekatera dela se tudi podvaja. S smotrnejšo organizacijo dela bi še našli rezerve na področju režije. Nekateri re-

žijske delavce bi lahko razbremenili nepotrebne dela.

VPRAŠANJE: Rezultati poslovanja niso odvisni samo od poslovnih funkcij, precejšen delež lahko prispeva vsak delavec z dobrim izkoriščanjem delovnega časa in strojne opreme. Kako kot direktor delovne organizacije gledate na povezanost rezultatov poslovanja z delovno disciplino in izkoriščenostjo našega delavnika?

JENKO Matija: Na rezultate poslovanja vpliva v veliki meri organizacija dela, ki pogojuje izkoriščenost delovne sile. Naša naloga je doseči večjo produktivnost, oziroma s čim manjšim številom delavcev več narediti. Naša delovna organizacija ima v primerjavi s tujimi partnerji še precej rezerve pri izkoriščanju delovnega časa, kljub temu da v neposredni proizvodnji dosegamo evropske norme in produktivnost. Režijski delavci pa so manj produktivni, oziroma za naš obseg proizvodnje imamo veliko režijskih delavcev. Morali bomo razmisliti, kako bi delali, da bomo konkurenčni na zahodu. Rešitev lahko iščemo v povečanju proizvodnje ob istem številu režijskih delavcev, odpuščanje le-teh pa ne bi bila uspešna rešitev.

„Zaspal sem“ je največkrat vzrok, da delavec zamudi na delo. Pričakovati bi bilo, da zamud pri enoizmenicah, ki začinjajo delo ob 7. uri, ne bo več, toda to se ni zgodilo. Bo morda potrebno delovnik začeti ob 8. uri?

VPRAŠANJE: Komisija za spremljanje reda in discipline ugotavlja, da delovni čas premalo izkoriščamo in predčasno zapuščamo delovna mesta in odhajamo iz dela. Kje je po vašem mišljenju in pripombah sodelavcev delovni čas slabo izkoriščen?

URŠIČ Zvonka: V naši enoti smo skoraj vsi vezani na normo in imamo zelo malo režijskih delavcev. Mislim, da režijski delavci imajo delovno zavest.

VPRAŠANJE: Na račun režijskih delavcev in delavcev v DSSS je pogosto slišati pripombe, da slabo izkoriščajo delavnik. Kako kot delavka v DSSS gledate na izrabo delovnega časa na administrativnih delih in nalogah in delih v proizvodnji?

HRIBOVŠEK Marinka: Moti me mnenje, da režijski delavci ne delajo, prav tako tudi statistike ne kažejo prave slike, če pri tem gledam našo organizacijo. Seveda je stvar nekoliko drugačna, če ta statistika zajema celo Jugoslavijo. Delo režijcev in dela, ki jih opravlja delavec za strojem, se precej razlikujejo. Delavec za strojem ima delo pripravljeno, ve kaj bo delal. Pri režijskih delavcih je drugače, imamo zelo različne naloge, veliko je nenapovedanih, nepredvidenih, delo je velikokrat moteno in ne moreš imeti enakomernega delovnega tempa. Veliko je tudi spremenjenih predpisov, ki jim mora delavec slediti in biti seznanjen z njimi, da lahko dela, kar je še posebej prisotno v da-

našnih težkih pogojih gospodarjenja. Morda bi se glede discipline dalo še kaj več narediti. Razni pogovori so morda večkrat prisotni zaradi tega, ker ljudje niso z vsem zadovoljni, kar se dogaja, kar zadeva tudi spremenjeni delovni čas. Poleg tega se za delavce za strojem ob koncu delavnika končajo tudi vse skrbi, če je delo opravil, režijc pa skrbi in problematiko velikokrat odnesejo „s seboj domov“. V glavnem, ne strinjam se z mnenjem, da režijski delavci ne delajo, oziroma, da delajo manj.

PIRŠ Albin: Mislim, da se zadnje čase manj govori, da delovna skupnost ne dela, vendar pa menim, da opravlja veliko nepotrebnega dela.

VPRAŠANJE: Sindikalna organizacija se srečuje z mnogimi problemi v težkem položaju, ko mora zastopati interese delavca in stališča, ki so pogosto v nasprotju z željami in interesi zaposlenih. Kakšna je po vašem mišljenju vloga sindikata pri težnjah za izboljšanje izkoriščenosti delovnega časa in dvig produktivnosti, reševati je potrebno naraščajočo nezaposlenost mladih?

SIKOŠEK Franc: Sindikat mora na vse to gledati bolj široko. Vedeti mora, kako živijo njegovi člani, kakšni so pogoji za prevoz na delo, kako živi družina ob spremenjenem delovnem času.

Cilji spremembe delovnega časa so predvsem gospodarske narave, stremenje k izboljšanju delovne discipline, povečanju delovne storilnosti, boljši izrabi delovnega časa itd. Morali se bomo še dogovoriti in oceniti, koliko je spremenjeni delovni čas še primeren za prihodnost. Pripombe bomo prenesli na Republiški svet ZSS, ki bo dal dokončno usmeritev za urejanje delovnega časa.

Predsednik OOS Kamnik

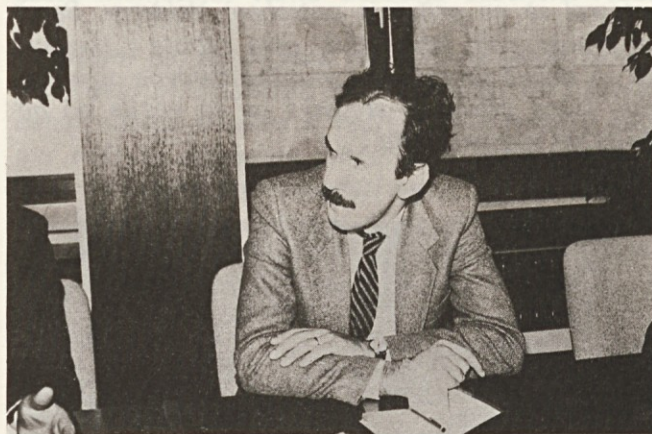
V Kamniku v zvezi z brezposelnostjo ni večjih problemov, mladi ljudje odklanjajo delo v primerih, ko so pogoji dela slabši. Delovne pogoje bomo morali izboljšati, ti še niso povsod urejeni. V kamniški industriji je precej zastarele tehnologije, zato se večinoma kažejo potrebe po nekvalificiranih kadrih. Z boljšo tehnologijo bi lahko zaposlovali tudi mlade strokovnjake. Pogoji za sprejem so zelo zaostreni in če mlad strokovnjak nima prakse, (ki pa si je ni mogel pridobiti) ne dobi dela, ostane pa tisti, ki nima primerne izobrazbe.

Zato smo v družbeni dogovor o zaposlovanju v občini Kamnik vnesli določilo, koliko mladih strokovnjakov morajo OZD letno sprejeti. V Kamniku so še možnosti zaposlitve (turizem, gostinstvo), ki se še razvijajo. Mislimi pa bo potrebno tudi na prekvalifikacijo mladih, da bi jih usmerili na tista področja, ki so v prihodnosti bolj perspektivna.

VPRAŠANJE: IS SRS je z IS SO v drugi polovici lanskega leta začel akcijo predstavitev začetka delavnika v čas dnevne svetlobe. S kakšnimi cilji se je pristopilo k tej spremembi, kaj smo dosegli v tem času in kakšni novi problemi so se pojavili?

ZAKRAJŠEK Boris: Vemo kakšne gospodarske razmere so in te razmere so nas prisilile, da bomo začeli boljše izrabljeti delovni čas, družbena sredstva in energijo. In kaj smo dosegli s spremembo delovnega časa? Nismo uspeli. OZD različno sprejemajo delovni čas, kajti delovne navade je zelo težko spremeniti, so pa tudi problemi na področju varstva, vzgoje, izobraževanja, šolstva itd. V nekaterih sredinah želijo na vsak način poiskati utemeljitve, da ne bi razporedili delovni čas v čas dnevne svetlobe.

Največ, kar lahko storimo za boljšo izrabo delovnega časa in za zmanjšanje zamud ob prihodu na delo, je prehod na gibljivi delovni čas. Izvršni svet smatra, da bo treba zahtevati enotno ureditev te spremembe. Treba je razmišljati o drugačnem delovnem času, kot ga danes imamo.

... več za humanizacijo dela

O spremembi delovnega časa smo govorili že dalj časa. Delavci čutijo pri tem omejevanje človekovih pravic. Po tej poti bi morali iti bolj samoupravno in se zavzemati za humanizacijo dela.

VPRAŠANJE: Delavski sveti TOZD in DSSS so sicer sprejeli sklepe o predstavitvi delavnika za enoizmenice. Po sprejemu sklepa se to vprašanja pojavlja na vsaki seji z različnimi dopolnitvami in spremembami. Kako kot predsednik DS gledate na celotno problematiko in kako kot „vozač“ doživljate spremenjeni delavnik?

UHAN Sonja: V začetku novembra, ko smo sprejemali sklepe o spremenjenem delovnem času, sem bila odsotna. Ljudje so bili prisiljeni, da so

glasovali o spremenjenem delovnem času. Na zborih delavcev so povedali, da delavce o tem ni nihče nič vprašal. Prvi sklep delavskega sveta je bil, da po novem delovnem času delamo vsi enoizmeniči, vendar danes delajo tako le delavci iz skupnih služb, strokovne službe TOZD FROTIR in uprava TOZD Svile.

V zvezi s prevozi so bili na vsakem delavskem svetu posredovani problemi. Prevoze, oziroma zamude na delo zaradi voznega reda smo rešili tako, da smo v mesecu januarju izdali vozačem posebne dovolilnice za kasnejši приход na delo. Zamujeni delovni čas pa bodo ti delavci nadomestili enkrat mesečno. Delavci, ki so neposredno povezani s proizvodnim delom pričnejo delati ob 6. uri. Nezadovoljstvo med delavci je obupno. Od novembra dalje smo odlašali s spremembo delovnega časa, da bi se medtem razmere uredile, vendar še vedno so težave pri preskrbi občanov (posebno kruh in mleko). Težave so sedaj še večje, ker ni enotnosti, dodatno smo obremenili samo naše žene, ki imajo težave z nabavo, varstvo, delom, ki se doma podaljša v noč.

Dvajstev let se že vozim na delo v to delovno organizacijo in prvič imam težave s prevozom, vendar imajo ostali še večje. Mislim, da bi z drsečim časom lahko veliko teh perečih problemov odpravili.

Predlagam, da se zadnji zapisniki delavskih svetov pošljejo na IS SO Kamnik, da bodo vsi seznanjeni s problematiko premaknitve delovnega časa. Integral se ne prilagaja potrebam delavcev. Samo za primer nam lahko služi prva sobota v mesecu, ko so delale skoraj vse kamniške delovne organizacije, javna prevozna sredstva pa so vozila po nedeljskem voznem redu.

Samoupravno sprejeta odločitev?

V trenutni situaciji matere nimajo nikoli miru; niti zjutraj niti popoldne. Ko sem bila lani na službeni poti v tujini, sem videla, kako tam živijo ljudje. Res imajo deljen delovni čas, vendar imajo vmes 2-urni odmor za kosilo in počitek. Varstvo je urejeno, prav tako prehrana, nabavljeno blago ti pripeljejo na dom, osebni dohodki so visoki, tako da poročena ženska lahko ostane doma. Sicer pa

sem opazila, da so zaposlene v glavnem mlade ženske ali pa starejše, srednja generacija žensk, ki ima majhne otroke, skoraj ni zaposlena. Pri nas vsega tega ni, po zahodu smo povzeli le spremenjen delovni čas, nič drugega.

VPRAŠANJE: S spremembo delavnika se je spremenil položaj matere in slišati je pripombe, da smo s tem prizadeli otroka in družino. S kakšnimi novimi problemi se srečujete matere in kje iskati poti za njihovo rešitev.

MATIČIČ Melita: Rešitev bi bila v tem, da bi matere lahko ostale doma, bile gospodinje in vzgajale otroke, kar pa v naših razmerah ni mogoče. Čeprav je delovni čas premaknjen samo za eno uro, je vse postavljeno na glavo. Šole delajo po starem in skoraj ni družine, kjer bi vsi njeni člani ob istem času odhajali in prihajali domov. Ko prideš domov, ne veš, kje bi najprej začel z delom: ali bi kuhal, ali bi šel nakupovat, ali bi bil pri otroku. Vozači imajo seveda še mnogo hujše težave. Mislim, da so pri vsem tem največje žrtve otroci, saj staršem skoraj ne preostane časa za vzgojo svojih otrok. Vzgajajo jih vrtci, nato šole. Razmere se že odražajo na otrocih, saj je očitna nervoza in živčnost. Delovni čas je v glavnem spremenjen samo za ženske, pomožnih enot niso upali premakniti na kasnejši čas. Nihče nas ni vprašal, kaj mislimo o spremembi delovnega časa. Nezadovoljstvo je narastlo, produktivnost je padla, preskrba z osnovnimi artikli je slaba. Mislim, da je bilo s spremembo delovnega časa doseženo ravno nasprotno, kot pa se je pričakovalo.

VPRAŠANJE: Slišati je pripombe, da ste vzdrževalci „uspeli obdržati“ star delavnik, čeprav je bil eden izmed ciljev tudi zmanjševanje popoldanskega dopolnilnega dela in s tem odpiranje novih delovnih mest za mlade. Kako gledate na ta problem in v kakšnem smislu ste delovali kot član predsedstva OSSS Kamnik pri reševanju problematike v okviru sindikata glede na pripombe, ki smo jih v naši delovni organizaciji dali na zborih delavcev.

PIRŠ Albin: Eden od ciljev teh ukrepov naj bi bilo zmanjševanje popoldanskega dela. Če bi se to res zmanjšalo, ne verjamem, da bi se zaradi tega odprla nova delovna mesta. Lahko bi imeli privatne delavnice, kleparje, strugarje, ličarje, kjer bi bile usluge cenejše kot v družbenem sektorju. Teh ni. Kam naj drugam peljem avto popravljat kot k „fušarju“. Hiše smo si delali skoraj vsi, kar nas je tukaj in s tem tudi dali prispevek k našemu standardu, nekaj pa nam je pomagala družba s stanovanjskimi krediti. Mislim pa, da je to premalo, da bi mi kdo očital popoldansko delo. Nisem tako priden, da bi rad popoldan delal, vendar moram. In takih nas je precej. V naši enoti je takšno mišljenje, da je moški glavni hranilec družine.

Pred leti so ljudje s kmetov na silo prepričevali in jih silili s tovarniškim delom, kar je bilo takrat edino družbeno dopustno. Mislim, da zdaj trpimo posledice tega, zdaj, ko smo se navadili tovarne. Če bo mene kdo prepričal, da bomo z delom ob

Nisem tako priden . . .

7. uri rešili vsaj del težav, sem takoj za takšne ukrepe. Vendar ne vem, kakšni so pri tem cilji. Prepričan pa sem, da od 7. ure do 15. ure delovni čas ne bo prav nič boljše izkoriščen kot od 6. do 14. ure. Sam že 22 let vstajam pred peto uro zjutraj in gotovo je zato moj bioritem že toliko spremenjen, da bi se težko navadil na kasnejši delovni čas.

Glede produktivnosti pa bi rekel, da je takšna, kakor jo organiziramo.

KRAPEŽ Boris: V zvezi z novim delovnim časom bi dejal, da ni dosti bolje kot prej, saj prav tako v dopoldanskem času ne morem opraviti različnih opravkov in mislim, da bi bilo najbolje, če bi uvedli drseč delovni čas. Produktivnost je v januarju zelo padla, v februarju tudi ne bo boljša. S premakljivim delovnim časom bi lahko rešili veliko problemov.

50 delavcev je v januarju 69-krat zamudilo ob prihodu na delo. Seštevek zamujenih minut pomeni 803 minute oz. 13 ur in 23 minut izgubljenega časa pri prehodu mimo vartarnice. Trije delavci so zamudili po štirikrat, zamude pa so tudi pri delavcih, ki pričenjajo z delom ob sedmi uri.

UHAN Sonja: V doglednem času bi bilo treba rešiti vprašanje delovnih torkov do 17. ure, saj so ljudje preobremenjeni. Veliko jih zaradi različnih vzrokov prej odide domov. Rešitev bi bila verjetno v drsečem delovnem času.

VPRAŠANJE: Za tkalnico se večkrat sliši, da je srce naše proizvodnje in tkalka je težak, toda spoštovan poklic. V tkalnico prihajajo tudi mladi ljudje, za katere se včasih sliši, da nimajo delovnih navad in so slabi delavci, na drugi strani pa naj bi se mladina pokvarila v naši sredini s slabim zgledom starejših sodelavcev. Kakšno mišljenje imate v tkalnici o mladini, ki prihajajo na delo v vašo delovno enoto?

KREGAR Marijana: Mislim, da starejši delavci ne morejo dajati slabega zgleda mladim. Oni so že veliko svojih moči porabili za delo v tovarni. Mladina nima pravega odnosa do starejših ljudi. Če želiš mlademu človeku pomagati z dobrim nasvetom ti takšno zabrusi, da ga v bodoče raje pustiš na miru.

PIRŠ Albin: Še vedno trdim, da starejši pokvarijo mlade delavce. Pri nas v delavnici smo imeli fante, ki so delali z velikim zagonom, sedaj smo jih navadili, da delajo s takšnim tempom kot mi, starejši, vendar pa moram pripomniti, da to ne velja za vse in je to le nekaj primerov.

VPRAŠANJE: Na zborih delavcev v konfekciji fortirja je bila posredovana pripomba, da delavci v ostalih delovnih sredinah v DO, ne upoštevajo reda in discipline, kot delavci iz te enote. Kaj vi menite o tem?

GLAZER Jožica: Da, mogoče je res v naši enoti delovna disciplina nekoliko večja, kot v drugih enotah. Temu je vzrok velika zaposlenost predvsem mladih delavk, ki se zavedajo, da je v današnjem času težko dobiti zaposlitev. Obenem pa se zavedajo, da s svojim delom veliko prispevajo ne le k svojemu standardu, temveč tudi celotni delovni organizaciji. Velikokrat pa prihaja do negodovanj zaradi previsokih norm; nemalokrat se zgodi, da delavke ne morejo razumeti, kako je mogoče pripraviti tako visoko normo samo z izračunavanjem dolžine šivov. Ker se artikli zelo pogosto menjavajo, težko dosegaajo zaželjene rezultate.

Mislim pa, da se vsak delavec, ne glede na njegovo delo in izobrazbo mora zavedati, da s svojim delom lahko prispeva k večji produktivnosti. Zato mu reda in discipline nihče ne bi smel visljevati, ampak se mora tega zavedati sam.

VPRAŠANJE: Delo v dveh ali treh izmenah človeku ruši ritem s tedensko spremembo delavnika. Kako doživljate te spremembe in kakšne probleme pričakujete z uvedbo letnega časa s 27. marcem. Verjetno bo težko oditi spat ob mraku, noč pa bo za eno uro krajša, delovnik se bo po soncu začel ob petih?

Vstajanje po uri in soncu

LUŽAR Janez: :O premaknitvi ure in o pričetku dela ob 5. uri zjutraj mislim, da se bodo pojavili problemi z zgodnejšim vstajanjem. Vendar pa bo s tem čas boljše razporejen, imeli bomo več prostega časa. Več težav bodo imeli tisti, ki bodo na dopoldanski izmeni pričeli delati ob 5. uri, ostale izmene pa bodo še na boljšem.

HRIBOVŠEK Marinka: Povprašala sem nekaj sodelavcev, za kakšen delovni čas se navdušujejo in so mi odgovorili:

Od 47 vprašanih jih je 37 bilo za pričetek dela ob 6. uri, 7 jih je predlagalo drseči delovni čas od 5. do 8. ure, 3 delavci pa so se strinjali s pričetkom dela ob 7. uri.

Ob tem pa so bile nanizane še naslednje pripombe:

– veliko delavcev zamuja, posledice pa nosi delovna organizacija (zamude so v zvezi z avtobusnimi prevozi)

– prej so se delavci, ali družina pripeljali skupaj na delo – z enim avtomobilom, sedaj gre eden z avtom, drugi s kolesom, tretji z avtobusom itd.

– družinskega življenja skoraj ni; ni reda pri prehrani, odraščajoči otroci so prepuščeni ulici, ni časa za vzgojo in nadzor nad njimi.

Smatram pa tudi, da smo po 48. členu Pravilnika o delovnih razmerjih, ki govori o popoldanskem delu in dodatku, upravičeni do tega, kar je pa dodatni strošek za delovno organizacijo.

VPRAŠANJE: Sprememba delavnika je bila izvedena, sindikat je v delovni organizaciji ugotavljal premajhno politično akcijo in pomanjkljivo jasnost postavljenih ciljev. Kje iskati rešitve problemov med željami delavcev in starimi navadami ter širšimi družbenimi interesi za dosego večje produktivnosti dela in boljše izrabo delovnega časa?

JEGLIČ Jožica: Strinjam se z besedami predhodnikov v zvezi z novim delovnim časom. Ta novi čas je postavil vse na glavo. Pričeli smo z neko družbeno akcijo, ki pa ni bila dobro speljana, sodelovati bi morala tudi OZK in mladina. Temu bi se morali prilagajati postopoma in ugotoviti tudi kvaliteto takšnih sprememb. V januarju je produktivnost padla in zavedati se moramo, kam to pelje. Ugotovili smo že, da med delavci ni prave volje. Če se slaba volja pojavlja že na začetku dela, le ta slabo vpliva na produktivnost. Premakljiv delovni čas pride bolj v poštev v raznih ustanovah, občinah in republiških organih, kar pa se tiče OZD menim, da morajo imeti enak pričetek delovnega časa, prav tako tudi istočasni konec delovnega časa, če so združeni za isto ograjo. Še vedno drži pregovor „rana ura, zlata ura“ in v teh težkih časih in pogojih gospodarjenja se moramo tega še bolj zavedati in držati. Mislim, da tudi podatki o največji delovni storilnosti preko dneva niso najbolj pravilni, in še vedno menim, da je jutranji čas pri delu najbolj produktiven. V primeru drsečega delovnega časa ne bo nihče vedel, kdaj boš delavca dobil na delu. Vsekakor bo v zvezi s premakljivim delovnim časom treba še

marsikaj narediti, da bodo ljudje prihajali zadovoljni na delo.

V nečem so si misli o delovnem času le enake in sicer, da ni izkoriščen tako, kot bi bil lahko. Rezerve so na mnogih področjih, od boljše osebne zavzetosti in zavesti: z boljšo organizacijo dela, racionalizacijo raznih nepotrebnih del, zlasti na področju administriranja, boljšo izrabo delovnika je možno doseči tudi s prestavitvijo delovnega časa.

Japonski delavec bi na vprašanje: Ali živi, da bi delal; ali dela da bi živel? verjetno odgovoril, da mu je delo osnova življenja. Pri nas bi se odgovor glasil, da sta življenje in delo povezana, gospodarske razmere in slabša produktivnost dela pa nas sigurno silita v to, da bi delo postalo smisel življenja vse do takrat, ko bodo z delom doseženi takšni rezultati, da bo delež živega dela postjal vse manj pomemben.

Širša družbena akcija o potrebi boljšega izkoriščanja delovnega časa in naša okrogla miza sta izzvenela v glavnem v problemu prestavitve delavnika v čas dnevne svetlobe, v ozadju in senci pa so ostali vsi drugi dejavniki s katerimi pa bi lahko dosegli še mnogo več, kot s samo prestavitvijo začetka dela.

Nujnosti takšne aktivnosti bi se ob širši družbeno politični akciji sigurno zavedali in sprejeli tudi vsi delavci, seveda pa je ob tem potrebno urediti tudi spremljajoče probleme, kot so n.pr. prevozi na delo, pomanjkanje osnovnih življenjskih potrebščin itd. Cilj tako usmerjene akcije pa bi vsekakor moral biti v tem, da bomo z boljšimi delovnimi rezultati omogočili primerno življenje tudi družinam, kjer bo mati lahko ostala doma in skrbela za varstvo otrok in njihovo vzgojo, teh ciljev pa se ne da doseči čez noč, temveč bo potrebno daljše obdobje.

TAJČ Peter

S konference IGD Svilanit

Zadnjo soboto v mesecu januarju smo se gasilci Svilanita sestali na letni konferenci da bi pregledali in ocenili delo našega gasilskega društva v minulem letu in se dogovorili o nadaljnjih nalogah in delu v letošnjem letu.

Poročila in nadaljnja razprava so pokazali, da nam je uspelo uresničiti večji del planiranih nalog,

ki smo si jih zadali na zadnjem občnem zboru, kljub težavam, ki so nas spremljale. Delo društva je bilo v preteklem obdobju pravilno usmerjeno, to je predvsem v preventivno dejavnost. Morda se pomembnosti preventivne dejavnosti ne zavedamo vsi, a večina vemo, kako je naša delovna organizacija izpostavljena nevarnosti požara. Še z večjo skrbjo bomo v bodoče gojili preventivno požarno varnostno dejavnost ter s tem seznanjali in podučevali slehernega delavca Svilanita.

Poročilo o delu . . .

Obravnavali smo tudi kadrovsko problematiko, ki jo rešujemo s precejšnjimi težavami že nekaj let. Zaradi občutne fluktuacije imamo velik osip članstva, tako da bomo skoraj ostali brez aktivnih izprašanih gasilk in gasilcev za operativno delo. Kot eno glavnih nalog bomo zato letos posvetili kar največjo skrb pridobivanju novih članov, ki bodo pripravljene stopiti v naše vrste, seveda pa jih bo potrebno tudi strokovno usposobiti za izprašane gasilce.

Veliko nam pomeni novo zgrajeni gasilski dom, ki smo si ga že dolgo časa želeli. Nanj smo čakali takorekoč od same ustanovitve društva. Zato izrekamo vso pohvalo samoupravnim organom, strokovnim sodelavcem in vsem delavcem delovne organizacije Svilanit za ves trud, prizadevanje in vložena sredstva. Mi, gasilci pa se obvezujemo, da se bomo še bolj skrbno in zavzeto posvetili našim osnovnim nalogam.

Za preteklo leto se ne moremo pohvaliti, da smo bili vsi delovni in disciplinirani. V svojih vrstah imamo člane, ki so zelo neaktivni in ti zavirajo razvoj in delovanje našega društva. A vendarle lahko rečemo, da nas je velika večina gasilcev izpolnjevala po svojih močeh in znanju naloge, ki smo si jih zadali. Vedeti moramo tudi, da gasilstvo pridobiva zaradi podružbljanja varnosti, razvoja samozaščite in koncepta splošnega ljudskega odpora vse večjo vlogo in pomen v naši družbi.

Svilanitovi gasilci smo si z letošnjim obširnimi programom dela in nalog, ki smo ga sprejeli na letni konferenci, že dali poudarek predkongresnemu

Podelitev priznanj

letu 1983 Gasilske zveze Slovenije. Vsako gasilsko društvo in vse občinske zveze se morajo pripravljati na jubilejni 10. kongres, ki bo prihodnje leto v Mariboru. Tekom leta bomo pregledali svoje delo, ugotovili slabosti in dobre rezultate dela. Tako bomo zbrali številne pomembne podatke o gibanju članstva, o vajah, tekmovanjih, požarih, preventivni dejavnosti itd. Tako zbrana poročila in podatki nam bodo dali objektivno podobo vsega našega dela, ki je merilo naše vloge in pomena v naši samoupravni socialistični družbi. Naš največji prispevek pa naj bo v zmanjševanju števila požarov in požarne škode, hitre in uspešne intervencije ter dobra strokovna pripravljenost na vsako akcijo.

Martina ERMAN

Sejmi — za kulisami

Sejmi so manifestacije, kjer proizvajalci prikazujemo končnim potrošnikom, kakor tudi poslovnim partnerjem svoje proizvodne dosežke. V Jugoslaviji prirejamo veliko najrazličnejših sejmov. Za nas, za Svilanit so seveda zanimivi samo sejmi, kjer se prikazuje tekstil. Sodelujemo na štirih sejmih mode spomladi in sicer v Ljubljani, Sarajevu, Beogradu in Zagrebu ter na treh sejmih jeseni v Zagrebu, Sarajevu in Beogradu.

Priprave za posamezni sejem se pričnejo približno mesec dni pred otvoritvijo sejma. Delo poteka teamsko. Tu sodelujejo komercialna služba — marketing, razvojno — oblikovalne službe ter zunanji sodelavec — aranžer.

Najprej se odločimo za program, ki ga želimo na sejmu prikazati s področja naših izdelkov iz

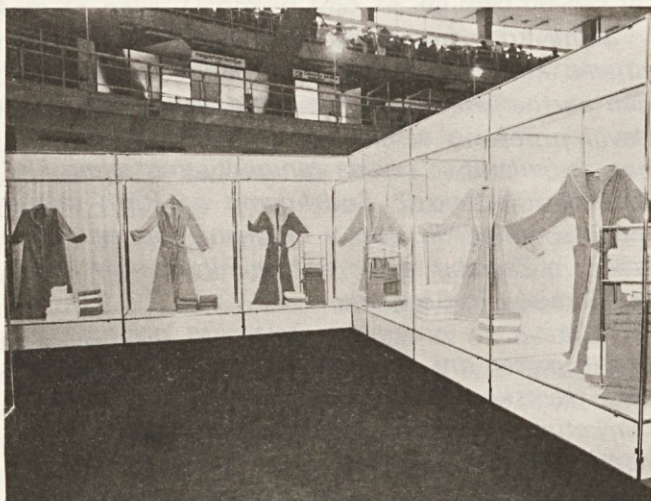

Paša za oči

frotirja ter s področja kravat, šalov in rut. Določimo vodilno barvo razstavljenih izdelkov in temu prilagodimo barvo ozadja. Pri izbiranju barv upoštevamo najnovije napovedi in težnje domačih in tujih oblikovalcev mode. Nato se pomenimo še o načinu prikaza naših izdelkov, s katerimi bi radi čimbolj poudarili njihovo kvaliteto, uporabnost in lep izgled.

Vse to opravimo že nekaj tednov pred pričetkom sejma. Kajti pot od načrtov pa do uresničenja naših idej je dolga. Nekaj dni pred pričetkom sejma naše kolekcionerke mrzlično izbirajo in iščejo vzorce, določene za razstavo. Iz shrambe privlečemo razne razstavne pripomočke, jih očistimo in večkrat dopolnimo z novimi dodatki. Čeprav včasih s skrajnimi napori, je na dan odhoda vse pripravljeno. Z vajenimi gibi delavci previdno nalagajo vso to pisano „kramo“ na domač kamion, ki je še najbolj zanesljiv. In potem na pot...

Približno 2 ali 3 dni pred otvoritvijo sejma, se pričnejo dela na samem razstaviščnem prostoru. Najprej postavimo konstrukcijo „štanda“. Naša DO uporablja v ta namen „abstrakta“ sistem, to

Kvaliteta, vzorci – barve

so kromirane palice različnih debelin in dolžin, s pomočjo katerih lahko obliko „štanda“ poljubno menjamo. Nato namestimo še reflektorje. Dobra razsvetljava je namreč tudi zelo pomembna pri končnem prikazu razstavljenih modelov. Ko so ta dela končana, pričnemo z razmeščanjem modelov.

Naši sejmi so odprtega tipa, kar pomeni, da je obisk dovoljen ne samo kupcem (trgovcem), marveč tudi končnim potrošnikom. Tako je naš „štand“ sestavljen iz dveh delov: iz zunanjega – izložbenega dela ter notranjega ali poslovnega dela. Končni potrošniki si ogledujejo v glavnem zunanji izložbeni del, medtem ko je poslovni del, kjer je prikazana naša redna kolekcija namenjen našim kupcem (trgovcem). Tu se sklepajo tudi kupčije. Naš „štand“ je na vseh sejmih zelo obiskan, tako s strani poslovnih partnerjev, kot tudi potrošnikov, saj so naši proizvodi tako v frotirju kot v svili po kvaliteti, vzorcu in barvah na evropski ravni.

V letošnjem letu sta za nami že dva modna sejma in sicer v Ljubljani in v Sarajevu. Prav v Sarajevu smo prejeli priznanje „zlato medaljo“ za kolekcijo kravat, ženskih šalov ter brisač.

Po končanem sejmu napravimo analizo sejma in sprejmemo določene zaključke. Analiziramo obiske naših poslovnih partnerjev, ugotavljamo vrednost prometa, analiziramo vse vrste pripomb, ki jih dobimo s strani potrošnikov ali kupcev.

Marinka HRIBOVŠEK

Delovno slovo od dr. Kirn Milana

Vsako novo leto nam prinese kaj novega. Tako se je zgodilo tudi letos. Ob slovesu starega leta še nismo vedeli, da naši pacienti v obratni ambulanti v Zdravstvenem domu po novem letu ne bodo našli dobrega dolgoletnega znanca dr. Kirna. O tem, kdo bo prevzel nadaljnjo skrb nad zdravjem naših delavcev po odhodu dr. Kirna v pokoj, so nas iz Zdravstvenega doma obvestili v prvi polovici januarja. Zaradi tako nenadne spremembe, za katero smo zvedeli po dejanski spremembi, se od dolgoletnega sodelavca nismo mogli niti posloviti. Zato smo iskali možnost, da se z dr. Kirnom ob zaključku njegovega dela v ambulanti vsaj malo pogovorimo.

Za tak sestanek smo določili zadnji četrtek v mesecu januarju. Beseda je postala tudi dejanje. To je znak, da dr. Milan izhaja še iz časov, ko je obljuba bila tudi stvarnost. Kako lepo bi bilo, če

bi to bilo tudi danes med vsemi nami bolj prisotno. Čeprav nam tudi pregovor včasih kar prave pride, da „obljubiti in še narediti, ali dati je preveč“.

Glede na to, da nas Svilanitovce dr. Kirn pozna morda bolj, kot mi sami sebe, je prav, da v grobem spoznamo še mi njega oziroma njegovo življenjsko pot. Zato sem se kot ženska radovednica „prislinila“ še sama v krog prisotnih in „napela ušesa“, da bi mi ja kaj ne ušlo. Kljub tej želji pa vsega nisem uspela obdržati v ušesih, upam pa, da bom naše poznanstvo z dr. Kirnom malo dopolnila z naslednjimi vrsticami.

Tov. Milan se je rodil leta 1913. v Sežani. Družina je od takrat naprej štela 3 člane in taka tudi ostala. Tovariš Milan pa je ostal kot sinček edinček up in nada svojih staršev. Ni jih razočaral. Že kot deček je bil delaven, saj se je pridno učil. Po osnovni šoli je študij nadaljeval in po odločitvi za poklic, ki si ga je sam izbral, nadaljeval študij na Medicinski fakulteti v Ljubljani, kjer je lahko opravil le tretjino potrebnega študija. Nadaljevati ga je moral v Beogradu, saj Ljubljana takrat še ni imela celotnega šolskega programa za te poklice. Kot 27-letni mladenič je končal študij tik pred drugo svetovno vojno. Državi je služil kot vojak – zdravnik v Kordunu. Tu se je srečeval z veliko revščino okoliškega prebivalstva na tako nizki ravni higijene, da o njej skoraj ne bi mogli govoriti. Po napadu na Jugoslavijo in bombardiranju Beograda je bil poslan v to glavno mesto, kjer so teden dni pokopavali mrliče in to kar v jame, ki so jih naredile granate. Človek takih težkih dni in grozot, ki so bile prizadejane ljudstvu, pač ne more pozabiti.

Z vsemogočimi in nemogočimi primeri se je srečeval tudi med vso narodno osvobodilno vojno, ko je služboval na kirurškem oddelku v Novem mestu, kjer je bil močno prisoten belogardizem, „črna roka“, Italijani. V Kočevju je delal skupaj z zdravnico Franjo in Pavlo, nakar so ga spustili nazaj v Novo mesto, kjer so ga dobili v roke belogardisti z obtožbami, podprtimi s številkami, koliko ranjenih belogardistov, ki so bili v bolnici, je umrlo, dočim je bilo med partizani teh žrtev manj. Vzrok je bil v tem, da so se belogardisti pred svojimi akcijami največkrat močno najedli, pri ranjenih, s strelom v trebuh, pa so jim med vožnjo v bolnico lajšali bolečine še z domačim žganjem, kar je bil vzrok, da za ozdravitev potem skoraj ni bilo upanja. Pri partizanih je bilo glede tega lažje, saj so bili največkrat lačni in zato take poškodbe niso bile vedno smrtno nevarne in tudi ranjenčevo telo ni bilo pod negativnim vplivom alkohola. Zaradi teh obtožb so tudi streljali nanj in to ravno v času vizite. Spominja se, koliko je ubogi narod na Dolenjskem pretrpel med vojno, po vojni pa se je ponovno otepal z revščino in vsemi posledicami, ki jih lahko pusti taka vojna.

Po službovanju v Novem mestu in Metliki je bil leta 1949. leta, v zimskem času, premeščen v Hrastnik, kamor je šel kar s težkimi občutki oziroma z bo-

jaznijo. Že ko se je peljal z vlakom je bila snežna odeja v Zasavju bolj črna kot bela. Na poti od železniške postaje do mesta, pa je videl dva šolarja, ki sta se s pestmi močno obdelovala in si pomagala z zakladnico znanih kletvic in groženj. Ob vsem tem so bile misli še bolj temačne in vprašanje med kakšne ljudi so ga bili poslali se mu je motalo po glavi. Vendar kasneje ta predstavitev ni ostala tako temačna, saj je spoznal, da ljudje, kljub navidezni trdoti, niso slabi, ampak celo tovariški. Dodaja, da bi „knapovsko tovarištvo“ moralo biti prisotno tudi med ostalimi državljani, pa bi bili lahko vsem lepše. Lep mu je ostal spomin na čas službovanja v Hrastniku in velikokrat primerja njihovo težavno delo in življenje, ki so ga znali tudi prijetno preživljati v svojih skromnih bivalnih prostorih.

Pri spominih na pretekla leta

Pred tremi desetletji je prišel službovat v Kamnik in takrat se mu je zdelo, da so v Kamniku ljudje bolj „hladni“ Tej primerjavi bi skoraj lahko verjeli, pa kaj moremo, Hrastničane je grela toplota nakopanega premoga, nas pa hladi veter s planin. To je sicer primerjava, ki je malo „zasukana“, dejstev pa kljub temu ne spremeni. Od 1956. leta je imel delovno zadolžitev, da je v ambulanti skrbel še za zdravje Svilanitovcev. Postregel nam je malo tudi s številkami. Takrat je bilo v delovni organizaciji zaposlenih le 266, sedaj pa jih je nekaj več kot 800. Najprej se je bolniški stalež gibal, vključno z nego in porodniškim dopustom v višini 4,73 %, sedaj pa je včasih kar 8 % Leta 1956 so bili za nego družinskega člana v bolniški le 3 delavci, leta 1978 pa je v povprečju ostal vsak Svilanitovec po 3 dni v bolniški. Primerjava nesreč iz leta 1956 na število zaposlenih je, da je bil vsak deseti ponesrečen, leta 1979 pa vsak dvajseti, res pa je, da so bili drugačni delovni pogoji (barvarna kot iz srednjega veka, primerjana z današnjo) in tudi za prihod na delo se je uporabljalo kolo ali pa smo pešačili. Malic, v primerjavi s sedanjimi, praktično ni bilo, saj je bila hrana na splošno bolj pičla. Takrat smo trdili, da ni čudno, če so zaposleni bolni, ko pa so izpostavljeni na kolesu vsem vremenskim nepravilnostim, da je potrebno ure-

diti prehrano, na določenih delih naj za ohranjanje zdravja dobivajo mleko itd. Po uresničitvi vseh teh želja pa se sedaj srečujemo že s premočno hrano, saj dobivajo ljudje, delno tudi zaradi tega, žolčne kamne, kvarijo si želodce, po drugi strani pa je tudi res, da se je s tovarno postaral tudi njen kolektiv. Za okrepitev med delom pa dr. Milan še vedno priporoča le toplo malico.

Ugotavlja se, da je precej žensk zaradi naporega dela tako rekoč iztrošenih. V mislih je imel predvsem tkalke in druge dolgoletne delavke v tkalnici, ki pa pravzaprav nočejo iz tkalnice. Opaža se, da je v tej enoti dobra „klima“ in da si ne želijo menjati delovnega okolja, čeprav bi bilo to za njihovo zdravje kar koristno. Velikokrat so tudi potožile, da se na vso moč trudijo, da dosega svojo normo. Kadar se stroj pokvari, morajo predolgo čakati na popravilo, menijo, da vsi delavci pač nimajo prave delovne zavesti. Zdravnik preko svojih pacientov prav lahko ugotovi, kakšna „stimung“ je v tovarni. Ob kakšnih spremembah sistema dela n.pr. delo po WF normah in ob sprejemanju novih analitskih ocen delovnih mest oziroma nekdanjih tarifnih pravilnikov se pojavijo posebne bolezni in poveča se število obiskov pri bolniku na domu. Velikokrat se zgodi, da je zdravnik tisti, kateremu se delavci izpovejo, da jim je potem lažje, to se pravi, da je zdravnik velikokrat še „duševni zdravnik“ in ne samo telesni zdravnik. Pohvalno se je izrazil tudi o organizirani telovadbi med delovnim časom v šivalnici in konfekciji, s čemer so delavke zadovoljne, ohranja pa jim tudi držo in usposablja telo za lažje opravljanje dosti težkega, pa čeprav sedečega dela. Zgodili so se tudi primeri, ko določene osebe na svojem delovnem mestu niso in niso mogle „po njihovem mišljenju“ več delati določenega dela. Po prizadevanjih za rešitve takih primrov se je stvar velikokrat zelo dobro rešila z ustrezno premestitvijo, saj je prej bila podana odločna zahteva delavca ali delavke po invalidski upokojitvi, po premestitvi pa še bolniške ne potrebujejo več. Da take primere zdravnik lahko pomaga rešiti, pa je predpogoj, da v delovni organizaciji pozna vsa dela. Dr. Milan je ob svojih pogostih delovnih obiskih v tovarni to poznavanje del popolnoma osvojil.

Postavila sem vprašanje, kako je zdravniku, ko na osnovi raznih izvidov ugotovi, da je pacient tako rekoč v kratkem času zapisan smrti? Dejal je, da so velikokrat taki primeri in takrat je zdravniku resnično hudo, ko ve, da takemu človeku pač ne bo mogel več pomagati do ozdravitve. Kako s pacienti postopati v takšnih primerih, tega zdravnikov v šoli niso učili, ampak samo, kako je treba zdraviti. Marsikateremu zdravniku bi bil tudi tak nasvet dobrodošel, ker so nekateri pa res preveč direktni in to bolnika bolj potare, kot pa zamolčan odgovor.

Zaupal nam je še, da s Svilanitovci ni imel nikoli posebnih težav in je rad delal z njimi. Zdi se mu celo posebne vrste ljudje, morda izhaja to delno tudi iz dela, ki ga opravljajo, to je delo s

številnimi nežnimi tankimi nitmi, šivanje in zlaganje brisač z vsemogočimi vzorci, oblikovanje kravat in podobno. Morda je prav v tem vzrok, da se nekako razlikujemo od delavcev v ostalih tovarnah.

Za slovo „našemu upokoјencu“

Na koncu pogovora se je direktor delovne organizacije dr. Milanu zahvalil v imenu celega kolektiva za dolgoletno tesno sodelovanje, ki je bilo zelo uspešno. Težko nam je, ko se poslavljamo od izredno uspešnega diagnostika, saj po tem je znan širši javnosti. Naši delavci ga bodo pogrešali, trudili pa se bomo, da bi tudi z novim zdravnikom bilo sodelovanje uspešno, da bi spoznal delo v naši delovni organizaciji, s čemer mu bo olajšano delo pri zdravljenju naših delavcev z željo, da bi bil tudi naslednik kar najbolj uspešen.

Dr. Kirn Milanu želimo vsi, da bi še dolgo časa užival zaslužen pokoj, z zadovoljstvom se bomo spominjali skupno prehojene poti, ki jo lahko zanj ocenimo z odlično oceno, saj vemo, da niso vsi zdravniki taki, da bi se tako poglobili v svoje delo in dosegli take uspehe. Še naprej mu želimo veliko zdravja, dobre volje in lepe spomine na sodelovanje s Svilanitom z željo, da pride še večkrat med nas, saj je tudi „naš upokoјenec“.

Cene MIHELIC

Vrednost samoupravljanja

Nekoliko se bom izneveril tistim, ki so pričakovali da bom tokrat napisal nekaj podobnega kot v letu 1981 (NITKICE; PA NE ... kice), čeprav o tem mogoče kdaj drugič.

Že sam naslov nam pove, da danes razmišljam o vrednosti, ki je prisotna v vsakodnevnem življenju. Tako kot vi, si tudi sam zastavljam veliko vprašanj o vrednoti samoupravljanja.

No in katera so ta vprašanja, me boste vprašali? Prvo: Kaj je sploh samoupravljanje? In: Zakaj samoupravljanje? Ter ne nazadnje: Ali je samoupravljanje nekaj vrednega, ali je le politična muha ali pa samo utopija.

Za marsikoga se zdi, da je tako zastavljenje vprašanj odvečno, nepotrebno delo, mogoče za nekoga tudi nezaželeno in nezanimivo vprašanja, saj se vendar o samoupravljanju na eni strani vseprek govori, na drugi strani pa je bil pojem samoupravljanja ne le preveč uporabljen, temveč tudi mnogokrat zlorabljen. Kljub temu ali pa prav zato, je zmed in nesporazumov dovolj.

Ni presenetljivo, če delavec pojasni (imel sem priliko, da sem bil zaposlen v več delovnih organizacijah), da v njihovi delovni organizaciji ne rešujejo temeljnih problemov samoupravno. Veliko bolj pa je presenetljivo, ko nam ta delavec razloži, da je pač cela vrsta odločitev, ki so bile sprejete že zunaj njihove delovne organizacije, da je pri gospodarjenju vrsta elementov nujnost, ki jih mora vsakdo upoštevati, itd., tako da oni sami sploh ne morejo odločati o vseh temeljnih vprašanjih. Resnici na ljubo se v šolah vse več ljudi teoretično seznanja z samoupravljanjem, tako je napačnih pojmovanj vse manj. Ne nazadnje pa so tudi precej pogoste tožbe, da tolikšno sestankovanje, sklicevanje zbora delavcev stane veliko denarja ter zato takšno ravnanje ni stabilizacijsko in gospodarno.

Skratka, gre za vprašanje, ali je samoupravljanje sploh smiselno, koristno, dobro, ali pa bi bilo bolje in ceneje, da se o vseh pomembnih vprašanjih odloča strokovno, znanstveno?

Če smatramo, da je ena bistvenih zahtev človečnosti dela mnogostranost, a to pomeni, da vsakdo opravlja obe fazi dela načrtovalno in izvrševalno — potem pomeni samoupravljanje uresničitev enega najbistvenjših elementov človeka. Samoupravljanje ne pomeni le odpravo gospodarjev in hlapcev, temveč porajanje človeka, ki postaja subjekt, gospodar svojega življenja. Seveda je stvar vsakega posameznika, ali hoče prevzeti to odgovornost odločanja in tako postati človek, ali pa ostati predmet odločanja drugih. „Človeško življenje je resnično človeško le, če je v rokah njegovih zavestnih odločitev, (cit. J. Šter), ne pa če se zgolj zaveda svojega bivanja, katerega usoda je v drugih rokah.“

Samoupravljanje torej ne pomeni le bolj človeškega dela in človečnih medčloveških odnosov v vseh družbenih skupnostih, temveč tudi odpravo izkoriščanja človeka po človeku.

Marsikdo bo dejal, da je moralno pridiganje o človečnosti samoupravljanja sicer lepo, toda bolj važno da je, ali je tako zamišljeno samoupravljanje sploh možno in predvsem smotrno uresničevati v praksi? Torej gre za vprašanje, kaj je sploh lahko predmet samoupravnih odločitev?

Razumljivo je, da ne more biti stvar samoupravne odločitve ali je to strojno olje ali ne in njegovo učinkovanje na stroj, niti ne more biti predmet samoupravne odločitve ali je ta ali on stroj bolj ekonomičen itd. Samoupravno se lahko odloča o ciljih, o željenih učinkih. SAMOUPRAVLJANJE TOREJ NE POMENI ODLOČANJA O RESNICI, TEMVEČ O VREDNOTAH.

Glede ciljev, vrednosti interesov se ljudje močno medseboj razlikujemo (kljub mnogim skupnim interesom in ciljem); pri vsakem posamezniku se seveda interesi — v odvisnosti od njihove zadovoljitve — stalno spreminjajo. To pa pomeni, da vsak pač najbolje pozna svoja hotenja in da teh ciljev ni mogoče strokovno vnaprej določiti, temveč prav zato lahko vsakdo odloča v enakopravnem sodelovanju z drugimi člani kolektiva. Razumljivo je, da imamo tudi protislovne interese in hotenja (eni hočemo, da se vse več sredstev nameni za stanovanja, drugi za investicije, nekateri novo skladišče, eni lep park itn.) Nasprotniki samoupravljanja dokazujejo, da tako stanje lahko pripelje do anarhije. Ali je to res neogibna posledica samoupravnega reševanja nasprotij?

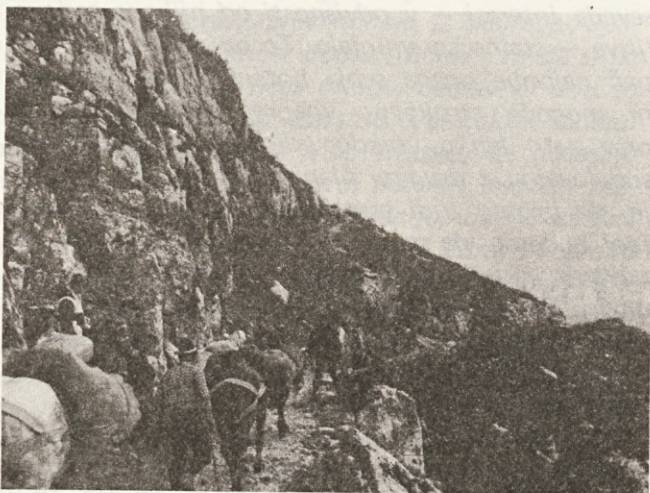
Res je sicer, da prav zaradi protislovnosti ni mogoče vseh hotenj uresničiti. Zaradi tega se logično postavlja vprašanje, katerega od teh ciljev naj izberemo?

Tu naj se spomnim našega zbora delovnih ljudi DSSS? Zakaj? Ker se nam večini zdi da je rešitev preprosta: torej vrednejši je tisti cilj, ki ga zbere večina. O taki rešitvi ne le, da smo velikokrat prepričani, temveč se celo mnogokrat piše, da se mora (!) manjšina oziroma posameznik podrediti večini! (Tako se lahko vprašamo, ali se potem samoupravljanje kaj bistveno loči od prosule meščanske demokracije?). Posledica takega reševanja skupnih zadev — interesov bi bile pogubne. Kaj bi se zgodilo (žal se še vedno dogaja), če bi v skupnosti narodov odločala le številčnost? Vsi mali narodi bi bili na mah izbrisani iz sveta. Prenekatero manjšine so že izginile.

Iz tega lahko povzamemo, da SAMOUPRAVNO REŠEVANJE SKUPNIH ZADEV NE POMENI PODREJANJA MANJŠINE VEČINI, TEMVEČ ENAKOPRAVNOST VSEH UPRAVIČENIH, MORALNIH INTERESOV IN VREDNOT TER NJIHOVO USKLAJEVANJE, če ne bi bili vsi moralni interesi in vrednote enakopravni, bi manjšina postala peto kolo; njeni interesi, hotenja bi bila vrednostno enaka ničli, toda očitno je, da VREDNOST, ČLOVEČNOST NEKEGA HOTENJA NI ODVISNA OD ŠTEVILA PRIVRŽENCEV

Vse kar je človeško, pa je vredno uresničiti.

Triglavski prispevek

1

2

3

4

5

1. Srečanje s sotrpini
2. Takole s pogledom lažje zlezeš na hrib kot pa z nogami
3. V Jugoslaviji se ne da višje, razen če, zlezeš na vrh stolpa
4. Krst na vrhu bi bil še bolj zanimiv, če bi ženske hodile v hribe v kiclah
5. Še dobro, da tolikšnih rekvizitov ni treba nositi s seboj na turo

V gosteh pri zvestih ljudeh

Čeprav tistega januarskega jutra, ko sva se s tovarišico Mišičevo podali na pot, da obiščeva nekatere upokojene člane kolektiva, še ni dišalo po snegu, je bilo najino popotovanje vendarle v prečudoviti zimski idili. Ivje je povsem pobelilo drevesa in travnike, izza visokih zasneženih vršacev pa se nama je sonce nagajivo smejalo v brk. Človeku ob tem zapoje sreče in židana volja naju je prevzela obe. Ta naju ni zapustila niti za trenutek tistega dopoldneva, ko sva skupaj z našimi upokojenci obujali stare, lepe dobre čase in spomini nanje so nama strnili to dopoldne v lep, nepozaben dogodek.

Z našo travnato katr'co sva jo najprej ubrali v Stranje h KREGARJEVI Mariji. Usoda življenja jo je komaj 35-letno kruto prikrajšala za premnoge radosti. Marija je zaradi invalidnosti priklenjena na posteljo in se je seveda najinega obiska kot vedno, razveselila. V velikih očeh ji je zaigrala iskrica radosti in veselo se je spustila v naš „ženski pomenek“. Kar sram me je postalo ob njenem „no, pa ste le prišli“, bolj vzkliku žalosti, kot karanja. Njen mali sinko, ki niti ni več tako majhen, saj hodi že v malo šolo, nam je spretno postregel s kavico in se nagajivo smukal okoli svoje mamice. Seveda sta drug na drugega zelo navezana, saj je Marija od njegovega prvega leta starosti zaradi bolezni doma. Lani je Mariji njen in naš Svilanit omogočil zdravljenje v zdravilišču Laško, za kar se Marija svojemu kolektivu od srca zahvaljuje. „Zahvalila bi se že preje, a za to ni bilo priložnosti“, je dejala Marija, saj nikogar od njenih nekdanjih sodelavcev ni bilo k njej. No ja, da bi ne razumeli napak, Marija ne tarna zaradi tega. Zelo dobro se zaveda, da smo delavci, posebno ženske zaposlene preko celega dne in časa za obiske ni vedno na pretek, žal pa Mariji urice zaradi bolezni včasih kar prepočasni minevajo. A je pogumna, mlada žena, ki se je morala naučiti živeti življenje kot ga živi. Prenekatero grenko urico pa ji vendarle lepšajo njeni domači, a tudi mi je nismo pozabili. Po enournem pomenku sva se poslovili z obljubo, da kmalu nadaljujemo naš klepet.

Od naše Marije sva se napotili k PEČEVNIKOVIM mami, kot kličemo našo nekdanjo sodelavko Marijo. Dobrodušen obraz se, kot vsako leto raztegne v širok nasmeh, ki naju vabi v zapeljivo toplo izbo, kjer Pečevnikova mama preživi mnogo uric ob ročnem delu. Tale ženica pa zna; tako spretno ji gre delo od rok kot kakšni vedri mladenki, ki pripravlja svojo balo. In bere tudi veliko.

Tako ji mine čas hitreje, ob tem pa pozablja na nevšečnosti, ki jih prinaša starost. Zdravje ji sicer nagaja, astma jo pesti in tudi noge je ne držijo več kot nekoč, a sprehod po domači ulici gor in dol ji še uspe. Zadnje čase ji je še v posebno veselje pravnučka, ki jo obišče vsak dan. „Kar ne morem živeti brez nje“, modruje Pečevnikova prababica in si tako vsak dan privošči zalogaj radosti, ki ji ga prinašajo ti obiski.

Skoraj ne mine leto, da se Pečevnikovi mami ne bi pripetila neljuba nezgoda. Tudi lani ji jo je zagodla, a zlomljena roka se je vendarle zacelila in tako pogumno in pripravljena čaka na novo (ne)zgodo. Ko sva jo že mahali proti katrci, nama je še zaklicala v pozdrav: „Lepo pozdravljeni vsi, še posebno pa lepo pozdravita mojega nekdanjega mojstra, Jenko Matija“.

Kar precej sva se namučili in navijugali po radomeljskih ulicah, da sva končno le našli našo upokojeno sodelavko ŽULIČ Angelco, nasmejano in vedro kot kakšno brhko mladenko. Ob pogledu nanjo bi človek težko verjel, da Angelco pestijo zdravstvene težave tako močno, da se lani ni mogla udeležiti izleta upokojencev. Ker ji je bil obisk „Svilanitove delegacije“ obljubljen sedem dolgih let, naju je Angelca posadila za mizo, ki se je kmalu zatem kar šibila od dobrot. A čez vse je bil znameniti radomeljski kruh, ki je slasten izginjal v najinih želodcih, zato je Angelca ponudila še „repete“. Pogovarjale smo se o lepih starih časih Svilanita, a ker smo bili že pri malici, sva jo seznanili z našo imenitno novo menzo. Angelci so se oči zalesketale v želji, da bi jo videla, zato sva jo medve povabile na okusno malico, ki jo zna pripraviti naš kuhar Karlo.

Angelca, ki je pred skoraj 20 leti prispevala svoj dinar k razvoju tovarne, nama ob slovesu ne pozabi izraziti želje, da bi do naslednjega obiska ne preteklo zopet sedem suhih let.

Dan se je že prevesil čez poldan, ko sva jo privozili na cilj obiskov – TRAVNOVI Francki in Francu v Šmarci. Francko sva srečali že na ulici, ko jo je z zavihanimi rokavi in redečih lic mahala proti domu. Vračala se je s klepeta pri sosedu. Ko naju je prepoznala, je pomahala v pozdrav in naju povabila v njun domek. Francetov in njen. Franceta, tudi našega upokojenca ta čas ni bilo doma, ker se je prvič po operaciji oči odpravil na krajši sprehod. Francka se je urno sukala okoli štedilnika in kot iz žaklja je stresala spomine, stare več deset-ča črna kava. Sila živahna ženička, je tale Francka in kot iz žaklja je stresala spomine, stare več desetletij. Francka je bila vse življenje tkalka, naprej ročna, kasneje pa je svoje spretnosti prste preizkušala tudi na avtomatskih statvah. Pridno in vestno so jo za primer, koliko zmorejo Franckine roke, preizkusili še, ko je bila že v pokoju. A le za en dan, toliko da je Francka svojim naslednicam dokazala, da se da vdeti v osmih urah še enkrat toliko nitk, kot je uspelo mlajšim. Francka in France se nič kolikokrat spominjata Svilanita in France je ob vrnitvi s sprehoda prav hrepeneče vprašal:

„Kakšna pa je zdaj naša kotlovnica? Seveda veliko lepša kot takrat, ko je Franc kot kurjač komajda kaj videl od dima in pare. Oba rada hodita na izlete upokoјencev, vendar je šla letos Francka brez svoje boljše polovice, ker je bil France bolan. „Oh kako je bilo fajn“ je zavzdihnila Francka, nato pa še varčno pristavila „ampak zakaj hodimo tako daleč in po nepotrebnem zapravljamo tovarniški denar“. Tudi zaradi takšnih Svilanitovih delavcev je Svilanit danes takšen, kot je — za vzgled drugim tovarnam. Francka in France sta zelo ponosna na svojo tovarno. Francki ni še izbledel spomin na stare čase v Svilanitu in prav rada se spominja, kako so vsi njeni sodelavci hudomušno izjavljali: „Danes je Francka šestič prinesla ješpren za malico, torej bo jutri nedelja“.

Sonce je še vedno veselo sijalo, ko sva se vračali z najinega potepanja. Nama pa ni bilo toplo pri srcu samo zaradi vedrega vremena, ampak še bolj zaradi vtisov, ki so se drug za drugim nizali ob teh prijetnih, prijaznih, zvestih ljudeh. Zvestih Svilanitu nič manj kot pred leti, desetletji, ko so z lastnimi rokami tkali Svilanitu svetlejšo prihodnost.

ZA SLOVO . . .

Od VOLK Marije

Pred trinajstimi leti se je tovarišica Marija zaposlila v DE tkalnici frotirja kot vzdrževalka prostorov. Sprejela je delo, za katerega tiste čase ni bilo preveč povpraševanja. Marija pa, vajena vse bolj težkih kot lahkih opravil, je to delo pričela z veseljem in zato ga je tudi vestno opravljala. Nikdar ni pokazala slabe volje in tudi takrat ne, ko je morala menjati oddelek. Njeno stalno delo je bilo namreč vzdrževanje prostorov v pripravljalnici.

Marija ob slovesu

Zaradi odsotnosti vzdrževalke v tkalnici je Marija delala na svojem delovnem mestu 4 ure in nato še 4 ure v tkalnici. Zaradi takega načina dela, ki bi bilo za marsikoga neprijetno, pa Marija ni pokazala niti kančka slabe volje. Prav dobro se spominjam, ko je trkrat nasmeјano dejala: „Če ste tako odločili, mora biti že tako prav“.

Marija je dočakala starostno upokoјitev točno v sredini pretekelega leta. Ker nam izpraznjeno delovno mesto ni uspelo takoj zapolniti, je uspel dogovor (pa tudi želja Marije), da se zaposli pogodbeno še za 4 ure dnevno. Tako je bila Marija pa čeprav le za polovični delovni čas zopet „naša“. Ko me je večkrat vprašala, koliko časa jo bomo še potrebovali, ni mogla skriti, da s strahom pričakuje datum, ko se ji bo pogodba iztekla. Vendar je bil čas neizprosno tudi za Marijo. V začetku decembra 1982 se je poslovila od sodelavcev. Prepričan sem, da še živi z nami in Svilanita tudi ne bo kar tako pozabila, predobro jo poznam.

Naj ob tej priliki v imenu sodelavcev izrečem Mariji priznanje za njeno vestno opravljeno delo in njen prispevek, ki ga je dala za naš današnji in jutrišnji Svilanit, obenem pa ji želim, da bi zdrava in čila preživljala lepo jesen svojega življenja.

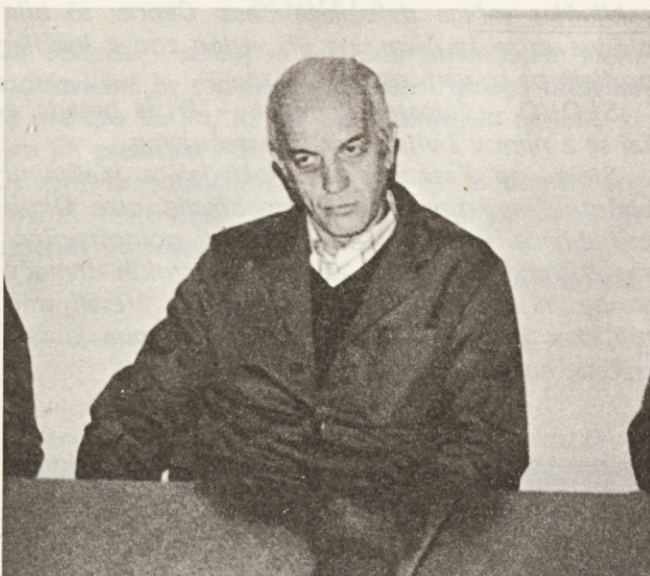
Poljanšek Stane

Od POTOČNIK Maksa

33 let dolga pot v eni tovarni pomeni, da je delavec najboljša leta in moči pustil v tovarni. Še posebno, če gre to za Svilanit, ki je iz majhnih obrtnih delavnic zrastel v današnjo delovno organizacijo. Med pionirje Svilanita, ki so šli skozi vsa viharna leta razvoja sodi tovariš POTOČNIK Maks, ki se je zadnji dan starega leta poslovil od Svilanita. Zapustil je tovarno, ki ji je bil zvest 33 let zaradi upokoјitve in se tako preselil v mirne vode jeseni življenja.

Maksova pot Svilanitovca se je pričela v tkalnici Svile v Mekinjah. Kot kvalificirani ključavničar se je najprej preizkusil kot tkalec, nato pa je napredoval v pomočnika mojstra. Ker je bil prizadeven delavec, je kmalu stopil še stopničko više in postal vodja izmene. Ko so se obrati začeli združevati je bil med prvimi, ki so prišli iz Mekinj na Perovo. Ob hitrem razvoju tovarne se je razvijala tudi vzdrževalna služba. Nastajale so posamezne grupe vzdrževalcev. Za vodje takih grup so bili kadrovani le najboljše delavci. Za vodjo remontne grupe je bil imenovan tovariš Maks. Delo je opravljal z veseljem in uspehom.

Maksa so zamikale tudi šolske klopi. Ker je bil ne le prizadeven delavec, ampak tudi marljiv študent, si je brez posebnih težav pridobil strokovno izobrazbo strojnega tehnika. Obzorje znanja strojne tehnologije je tako razširil, dolgoletna praksa pa mu je dopolnjevala znanje. Maks si je tako pri-

Zvestoba, dolga 33

dobil pogoje za zasedbo del in nalog tehnika za vzdrževanje strojev. Dve leti pred upokojitvijo pa je Maks postal vodja strojnega vzdrževanja.

Na svoji razvojni poti je od dobrega, prizadevnega, kvalificiranega delavca postal dober vodja dela ter si pridobil pri sodelavcih veliko zaupanja.

Posebno pozornost in skrb je posvetil postavitvi žakardske konstrukcije v novi tkalnici. Kako tudi ne, saj se je Maks zavedal, da mora „srce tovarne“ tiktakati brezhibno. Veliko delovnih ur je posvetil ureditvi notranjega transporta. Skratka, lahko bi rekli, da je Maks vsakemu stroju, ki je našel mesto v Svilanitu vdihnil življenje.

A Maks ni bil le uspešen strokovni delavec. Že kot mlad delavec je bil izbran v prvi delavski svet tovarne. Samoupravno pot je nadaljeval, rezultat obojestranskega prizadevnega dela pa je bilo odlikovanje, ki ga je tov. Maks prejel leta 1974 – Orden dela s srebrnim vencem.

Nekdanjemu pionirju Svilanita, zdaj že veteranu, hvala za ves trud in bogata leta življenja, ki nam jih je zapustil.

Ivana Skamen

Od ŠUŠTAR Jožice

V marcu letos odhaja v pokoj tov. Šuštar Jožica iz kontrolnega oddelka. V Svilanit je prišla pred 35 leti. Začela je kot kurirka, potem je previjala, delala še na ročnih statvah, tkala svilene tkanine, naredila kvalifikacijo za tkalko na frotir statvah. Dolga leta je pridno presegala normo in pazila na vsako napako na „svojih“ statvah v tkalnici frotirja, zato je bila zadnja leta premeščena na kontrolo blaga. Ker smo tudi na režijskih mestih uvedli nagrajevanje po delu in ga je možno na nekaterih delih tudi dokaj realno zasledovati, ji tudi tukaj ocenjevanje po normi in kvaliteti ni ušlo. To je bilo v zadnjih letih najtežje sprejeti.

Včasih so bili delovni pogoji veliko slabši, prijeti je bilo treba za vsako delo, pa je bilo razumevanje med ljudmi vendarle boljše. Tako se spominja danes tovarišica Jožica svojih lepih in manj lepih trenutkov, ki jih je doživela v Svilanitu.

in 35 let

Ko se je te dni oglasila v tovarni, je bila vsa navdušena nad nenadno „prostostjo“ – težko pričakovanim počitkom. Bila je čisto spremenjena, spočita, in nasmejana ter polna načrtov za prihodnje obdobje. Izbrala si je konjička za prosti čas – kegljanje v okviru Kluba upokojencev. Zdaj je še začetnik, z malo vaje pa bo tudi tu kmalu presegala normo. Poleti pride na vrsto še nabiranje gob, pa dolgi sprehodi z možem... Skrbeti je treba še za mladoletno hči in sploh, opravkov ji ne zmanjka. „Časa imam še vedno premalo“, je v smehu zaklicala v slovo.

Mi ji želimo še mnogo polnih, zdravih in zadovoljnih let v krogu domačih!

Irena Pirc

Od naše FRANCKE

Leta 1974 je Francka potrkala na vrata SVILANITA in povprašala, če imajo v tovarni kakšno delo zanjo. V komerciali so potrebovali snažilko in Francka je rada sprejela to delo.

Po vseh uvodnih napotkih je veselo zgrabila za delo. Zavedala se je, da je to rešilna bilka, ki jo bo potegnila iz črne preteklosti, s katero je hotela dokončno prekiniti. Pri tem sta ji bila v veliko oporo njena otroka, ki sta pretrpela mnogo gorja v osmih letih, ko se je Francka predajala alkoholu in ob tem pozabila na družino, na službo, na vse... Hčerka, še šolarka je prevzela skrb za gospodinjstvo in družinske „finance“.

„Otroka sta mi zadnji hip preperečila, da nisem „Pod skalco“ zastavila za pijačo poslednje odeje. Le napišite vse o tem, da bodo ljudje vedeli, kam lahko človeka pripelje steklenica.“

„V Svilanitu sem se hitro vživela in kmalu je postal to moj drugi dom. Z vsemi sem se dobro

Poljubček za slovo

razumela od šefov do fantov v skladišču, ki so bili vedno moji ljubljenci.“

Za nas je postala Francka skoraj nepogrešljiva. Kar prazno je bilo v komerciali, kadar slučajno ni mogla priti na delo. Pogrešali smo njen veseli glas. S svojimi šalami je razvedrila še tako temačni obraz. Vedno in povsod je bila prisotna. Spretno je vrtela v roki svoj „svinčnik“ in prostori, ki jih je negovala njena roka, so bili čisti, da je bilo v njih prijetno delati. Svojo „čik pauzo“ je Francka večinoma preživela s fanti v skladišču, s katerimi je ob kavici rada malo „pokvantalala“.

Iz časa, ki ga je Francka preživela v Sivilanitu, to je celih osem let, ima mnogo lepih spominov. Včasih pa se prikrade v njeno zavest spomin na neljubi dogodek, na katerega smo že vsi pozabili, saj smo že zdavnaj spoznali, da je bil to le trenutni spodrseljaj.

Zelo rada se je udeleževala sindikalnih izletov, nanje se je pripravljala in veselila že več tednov pred odhodom. V družbi je bila vedno vesela, razživela se je ob skromnem kozarcu soka ali kisle vode in z nami veselo zapela. Nepozabno ji je ostal v spominu izlet na morje, ko so jo vzeli s seboj naši mladinci.

Zamudila tudi ni nobenega tovarniškega praznika. Na vseh internih proslavah novega leta ali osmega marca nas je zabavala s svojimi originalnimi šalami in dovtipi.

Vemo, Francka, da ste zadnji dan svojega dela pri nas ostala na delovnem mestu še dolgo po

zaključku vašega delovnega časa. Čeprav so bile pisalne mize že čiste, ste jih vedno znova loščila, po licih pa so vam polzele solze.

SLOVO — žalosten dogodek — kruta beseda, a žal se z njim v življenju stalno srečujemo.

Slovo od Francke smo doživljali z mešanimi občutki, med smehom so nas oblivala solze. Okoli priljubljene Francke smo se zbrali polnoštevilo, zapeli smo ji, se z njo zavrteli ob zvokih domače glasbe in se slikali z njo za spomin. Veseli smo bili, ker je bila srečna med nami in ona je bila srečna, ko je videla, da jo imemo radi.

Francka med sodelavci

„Čudovito je bilo, ker sem se z našim šefom tako dobro razumela, njegove besede ob slovesu sem si dobro zapomnila, pretresle so me do kosti,“ je zatrjevala Francka naslednje dni.

V vseh teh žalostnih trenutkih slovesa je v Franckini zavesti tlela iskra sreče ob misli, da bo odslej ves svoj čas posvetila svojemu preljubemu vnuku, zaradi katerega nas pravzaprav Francka sploh zapušča. Na njega bo sedaj usmerila vsa svoja materinska nagnjenja, vso ljubezen.

„Na svidenje, Francka,“ smo ji rekli, saj nam je obljubila, da bo še prišla pogledat k nam, v njen drugi dom.

„Nikoli ne bom pozabila prisrčnega slovesa, ki ste mi ga pripravili,“ je še dodala Francka.

Mi pa še vedno pogrešamo njen veseli glas in zaman čakamo zjutraj na njen vzklik: „Zdaj bomo pa začeli!“

Alenka Doplihar

ZAHVALA

Ob nenadni elementarni nesreči, ki je prizadela mojo družino, se iskreno zahvaljujem sodelavcem za izkazano solidarnost in materialno pomoč, ki bo prispevala k hitrejši obnovi pogorelega doma.

ČEVKA Mira

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se pristrčno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem iz kontrolnega oddelka za prelepo darilo, ki me bo spominjalo na leta, ki sem jih preživela med vami.

Delovni organizaciji še vnaprej želim dobrih poslovnih rezultatov, delavcem pa veliko delovnih uspehov in osebne sreče.

ŠUŠTAR Jožica

ZAHVALA

Vsem sodelavcem se pristrčno zahvaljujem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in spremstvo na zadnji poti mojega dragega moža. Iskreno se zahvaljujem tudi za denarno pomoč.

BOREC Jožica

ZAHVALA

Ob boleči izgubi mojega ljubega moža Petra se od srca zahvaljujem vsem, ki ste mi stali ob strani, mu darovali cvetje in ga spremili tako številno na njegovi zadnji poti. Posebna hvala za izrečeno sožalje in denarno pomoč

Žalujoča žena
ŠKRBINC Cirila

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi moje žene se vsem sodelavkam in sodelavcem zahvaljujem za izrečeno sožalje in spremstvo na njeni zadnji poti.

ŠURK Miki

Ivana SKAMEN

Športna srečanja

Da bi se vsi prijatelji rekreacije lahko pravočasno pripravili na sodelovanje v tovarniških tekmovanjih, objavljamo koledar športnih prireditev:

SMUČANJE: 4. ali 11. marec 1983

TEK: 14. 5. 1983 (21. 5. 1983) na kamniškem stadionu, 800 m za moške in 400 m za ženske.

MET KROGLE: 14. 5. 1983 (21. 5. 1983) na Kamniškem stadionu.

KEGLJANJE: 1. kolo 10. 3. 1983 – 100 lučajev, 2. kolo 22. 9. 1983 – 200 lučajev v kegljišču Planinka.

TENIS: 26. junija 1983 na igrišču pri gostilni PRI LEDRARJU.

NAMIZNI TENIS: 27. avgusta 1983 v športni hali ali telovadnici pri ZD Kamnik.

PLAVANJE: 9. septembra 1983 v zimskem bazenu v Kranju.

KOLESARJENJE: 11. septembra 1983 na progi od gostilne „POD SKLACO“ do gostilne „PRI LEDRARJU“.

ŠAH: 15. septembra 1983 v delovni organizaciji

ODBOJKA: 17. september 1983 na tovarniškem igrišču (v primeru slabega vremena v telovadnici pri ZD Kamnik)

STRELJANJE: 17. september 1983 v delovni organizaciji

Tekmovalci bodo v športnih panogah: plavanje, kolesarjenje, smučanje in tek razvrščeni v starostne kategorije in sicer:

MOŠKI:

I. do 30 let

II. do 45 let

III. nad 45 let

ŽENSKE:

I. do 30 let

II. do 40 let

III. nad 40 let

Seveda bomo tudi letos tekmovali predvsem za razvedrilo. A da bi ne manjkalo tekmovalnega duha, se bomo tudi letos borili za osvojitve naziva „NAJ ŠPORTNIK-a,ce“. Ker pa bi radi k sodelovanju privabili tudi čim več veterank (nad 40 let) in veteranov (nad 45 let), bodo tudi ti tekmovali za pokala, ki ju bosta prejela „NAJ VETERAN-ka“.

Množičneje kot preteklo leto pa se bomo letos udeleževali sindikalnih športnih iger občine Kamnik. Ker smo Svilanitovci športniki po duhu, uspeh ne bi smel izostati.

Na široko so odprta vrata vsem, ki si želijo rekreacije in razvedrila. Vstopite in pridružite se nam!

STRAH PRED STAROSTJO

Poklicne krize pomenijo situacije, ki jih vsak zaposlen pozna in doživlja. Tudi konec delovnega obdobja iz starostnih razlogov je kriza, ki jo je treba obvladati.

Človek, čigar poklicna kriza obstaja iz strahu pred starostjo in upokojitvijo, si mora biti na jasnem, da je aktivno delo le obdobje življenja, ni pa njegov višek in življenjski cilj. Poklicno življenje traja največ 30 do 40 let, pred njim je otroštvo in doba učenja, kar lahko traja tudi 30 let, za njim pa je starostno obdobje, ki lahko ob dobrem zdravju traja morda spet novih 30 let.

Tu vidimo, da traja poklicno življenje približno tretjino ali morda nekaj več vsega našega življenja. Vendar večinoma smatramo to življenjsko dobo zelo raztegnjeno, tako kot bi trajala vse naše življenje. Večer življenja, ki nam postavlja nove cilje in vrednote, pa pogosto smatramo kot tabu.

(TB 10/79)

Mladoporočenci pred 10 leti

„KAMNIŠKI TEKSTILEC“
LETNIK XXI, ŠT. 1 – 2 1983
GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE
„SVILANIT“ KAMNIK
GLASILO UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR:
Anton Jerman, Bogo Wiegele, Zdenka Bricelj,
Adi Kužnik, Joži Lanišek-Golob
Odgovorni urednik: WIEGELE BOGO
Tehnični urednik: SKAMEN IVANA
NAKLADA: 800 izvodov
Tisk: Tiskarna mestni muzej Idrija

Brhke mladenke

